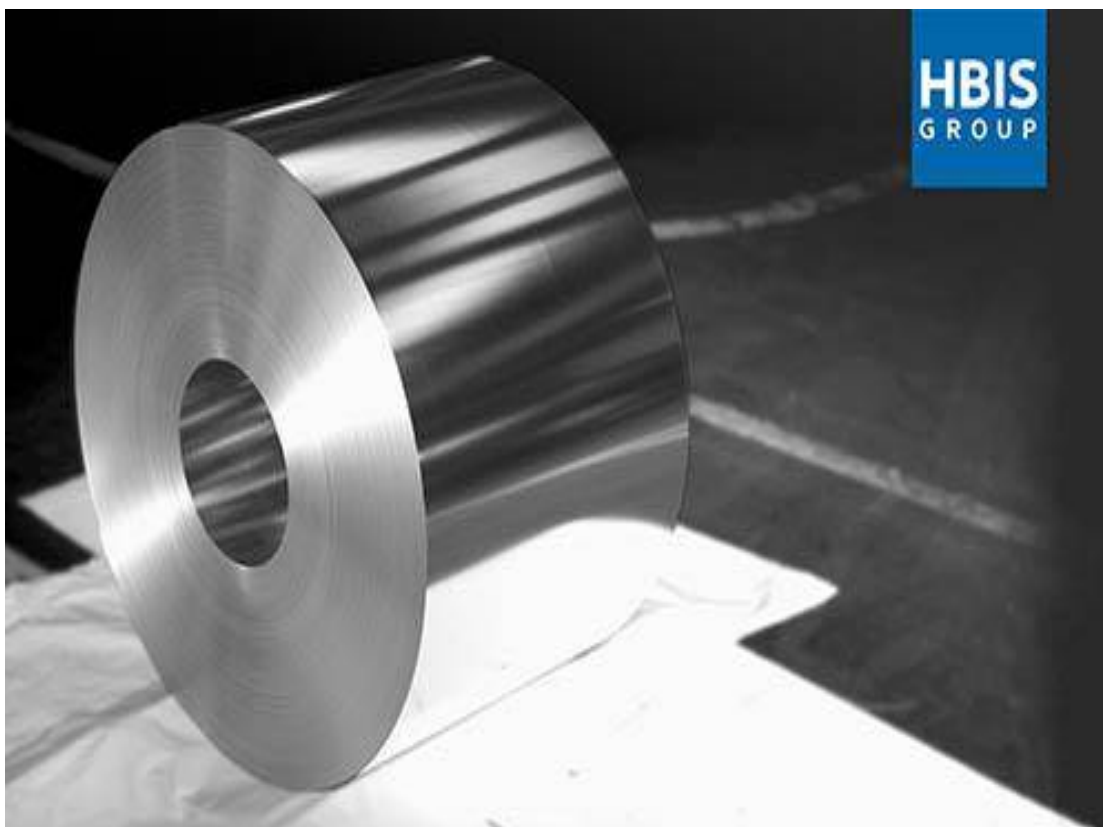

**HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o.
Beograd**

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ
O POSLOVANJU ZA
2021. GODINU**

Jun 2022.

1. OPIS POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

1.1. OPIS POSLOVNE AKTIVNOSTI

Društvo HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd (dalje: "Društvo") je osnovao New-Silkroad (Hong Kong) Holding Co. Ltd. Hong Kong, kupovinom određene imovine Železare Smederevo d.o.o.

Društvo je upisano u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre 14. juna 2016. godine pod prvobitnim poslovnim imenom Hestel Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 33072/2017. od 21. aprila 2017. godine izvršena je promena poslovnog imena i upisano je HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd.

Matični broj Društva je **21203980**, a poreski identifikacioni broj (PIB) Društva je **10957385**.

Osnivač, New-Silkroad (Hong Kong) Holding Co. Ltd., privredno društvo osnovano u skladu sa zakonima specijalne administrativne regije Narodne Republike Kine Hong Konga je vlasnik 100% udela Društva.

Upravljanje Društvom je organizovano kao jednodomno.

Organi Društva su: Skupština i pet direktora sa pravom zastupanja Društva samostalno bez ograničenja.

Funkciju Skupštine Društva vrši Osnivač kao jedini član Društva.

Osnovna aktivnost Društva je proizvodnja gvožđa i čelika.

Celokupno poslovanje Društva je organizovano u skladu sa standardima u oblastima sistema upravljanja kvalitetom prema relevantnoj ISO standardizaciji za oblast metalurgije, sistema upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednosti na radu, kao i sistemom upravljanja zaštitom životne sredine.

1.2. ORGANIZACIONA STRUKTURA DRUŠTVA

Organizaciona struktura Društva i sistematizacija poslova unutar organizacionih delova je uređena Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova Društva sa ciljem da se obezbedi ostvarenje poslovne strategije i poslovnog plana Društva na zakonit, stručan i kvalitetan način, optimalno korišćenje proizvodnih kapaciteta i jasna hijerarhija rukovođenja, koordinacija i kontrola procesa rada.

Organizacionu strukturu Društva čine funkcionalne celine čiji su osnovni organizacioni delovi pogoni i sektori.

U pogone su organizovane celine koje se bave proizvodnjom i podrškom proizvodnji, a u sektore su organizovane celine koje se bave administrativnim poslovima ili imaju specifična zaduženja unutar Društva.

U zavisnosti od međusobne povezanosti tehnoloških procesa funkcionalne celine proizvodnju su: primarna proizvodnja, završna proizvodnja i podrška proizvodnji.

Pogoni u okviru primarne proizvodnje su:

- pogon Aglomeracija za proizvodnju sintera
- pogon Visoke peći u kome se vrši proizvodnja tečnog gvožđa
- pogon Čeličana u kome se vrši proizvodnja sirovog čelika, livenje i obrada slabova.

Pogoni u okviru završne proizvodnje su:

- pogon Topla valjaonica u okviru koga je proizvodnja toplo valjanih koturova i tabli
- pogon Hladna valjaonica u okviru koga se je proizvodnja hladno-valjanih koturova i tabli i luženih proizvoda
- pogon Beli limovi Šabac, koji je organizovan kao Ogranak Šabac, a u okviru koga je proizvodnja belog lima

Pogoni u okviru podrške proizvodnje su:

- pogon Održavanje koje objedinjuje mašinsko i elektro održavanje proizvodnih pogona, ali i proizvodnju i reparaciju rezervnih delova, održavanje hidrauličnih sistema, dijagnostiku, građevinsko održavanje i čišćenje objekata i fabričkog kruga,
- pogon Energetika u okviru koga je proizvodnja i distribucija energenata i fluida
- pogon Interni transport u okviru koga je Drumski saobraćaj, Železnički saobraćaj i Luka preko koje se vrši doprema sirovina i otprema gotovih proizvoda Dunavom.

Sektori koji po funkcionalnosti takođe čine podršku proizvodnji su: Sektor obezbeđenja kvaliteta, Sektor bezbednosti na radu i industrijska higijena, Funkcija za snabdevanje, Sektor upravljanje materijalima i Sektor kontinuelnog poboljšanja.

Ostali sektori koji čine organizacionu strukturu Društva su: Ljudski resursi i radni odnosi, Pravni poslovi, Finansijski poslovi, Funkcija za prodaju i marketing, Funkcija za izlaznu logistiku, Funkcija za planiranje i programiranje proizvodnje, Funkcija inženjering i investicije, Funkcija za informacione tehnologije, Funkcija za zaštitu životne sredine, Funkcija za obezbeđenje i PP zaštitu, Sektor laboratorije, Sektor Ishrane, Sektor interne kontrole, Sektor za odnose s javnošću.

Organizaciona struktura Društva i međusobna koordinacija njegovih organizacionih delova je prikazana u Organizacionoj šemi Društva u Prilogu 1.

2. REZULTATI POSLOVANJA

2.1. OSTVARENA PROIZVODNJA U 2021. GODINI

Poslovanje Društva u 2021. godini je obeležilo dosta nepoznanica zbog opterećenja nasleđenih iz prethodne godine, a dobri rezultati poslovanja pokazuju sposobnost Društva da se veoma brzo prilagodi izazovima tržišta u vanrednim okolnostima. Već u prvom kvartalu je došlo do povećane tražnje za proizvodima od čelika na svetskom tržištu, što je Društvo iskoristilo za plasman proizvoda po povoljnijim cenama i povećanje obima proizvodnje kako bi se odgovorilo novim zahtevima tržišta.

U toku 2021. godine proizvedeno je 1.266.863 tona obrađenih slabova što je 86% planirane proizvodnje slabova za ovu godinu. Prosečna iskorišćenost kapaciteta u ovoj primarnoj proizvodnji je bila oko 54%, s obzirom da je i u ovoj godini sedam meseci radila samo jedna Visoka peć.

Ukupno ostvarena proizvodnja finalnih proizvoda u 2021. godini iznosi 1.141.320 MT i to sledećih najznačajnijih kategorija u poređenju sa 2020. godinom:

Naziv proizvoda	Jedinica mere	2021.	2020.
Toplovaljani	MT	699.477	762.505
Luženi	MT	106.331	62.885
Hladnovaljani	MT	219.744	166.351
Beli lim	MT	115.768	121.985
Ukupno	MT	1.141.320	1.113.726

Obim proizvodnje finalnih proizvoda u toku 2021. godine je prilagođen aktuelnim zahtevima tržišta, pa je akcenat bio na povećanju obima proizvodnje luženih i hladnovaljanih proizvoda sa najvećom potražnjom i za koje su cene plasmana bile najpovoljnije.

2.2. REZULTATI POSLOVANJA U 2021. GODINI

Društvo je u 2021. godini obeležilo petogodišnjicu uspešnog poslovanja kompanije, zauzimajući značajno mesto u domaćoj industrijskoj proizvodnji i na domaćem tržištu.

Proaktivne mere menadžmenta Društva su doprinele da rezultat poslovanja u 2021. godini bude znatno povoljniji u odnosu na 2020. godinu, bez obzira na poteškoće zbog produžene pandemije i nastavak restriktivnih kvota Evropske komisije na izvoz čelika u zemlje EU.

Društvo je iskoristilo momenat povećanja tražnje i cena čelika i na taj način obezbedilo duplo veći prihod od prodaje gotovih proizvoda u odnosu na 2020. godinu. Naravno, povećanje cena čelika je praćeno i povećanjem cena sirovina što je u 2021. godini bilo donekle izbalansirano.

Takođe, doneta je odluka da se u avgustu ponovo pokrene Visoka peć broj 1 kako bi se blagovremeno odgovorilo na veće porudžbine kupaca.

Društvo je 2021. poslovnu godinu završilo sa dobitkom iz redovnog poslovanja u iznosu od 23.549.662 hiljada dinara.

BILANS USPEHA

U periodu od 01. januara do 31. decembra 2021. godine

U hiljadama dinara	2021.	2020.
POSLOVNI PRIHODI		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	123.827.979	67.109.975
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	576.526	526.342
Promena vrednosti zaliha	5.893.557	(3.100.939)
Drugi poslovni prihodi	283.797	72.936
Ukupno	130.581.859	64.608.314
POSLOVNI RASHODI		
Troškovi materijala, goriva i energije	(89.647.850)	(55.664.047)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(8.641.048)	(8.315.660)
Troškovi amortizacije	(1.365.626)	(1.445.316)
Rashodi od usklađivanja vrednosti imovine	(750)	(18.428)
Troškovi proizvodnih usluga	(5.436.084)	(4.939.940)
Nematerijalni troškovi	(1.124.938)	(1.073.280)
Ukupno	(106.216.296)	(71.456.671)
Poslovni dobitak/(gubitak)	24.365.563	(6.848.357)
Finansijski prihodi	1.009.507	868.817
Finansijski rashodi	(2.029.901)	(430.515)
Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine	13.137	159
Rashodi od usklađivanja vrednosti imovine	(4.987)	(13.222)
Ostali prihodi	459.819	545.550
Ostali rashodi	(263.476)	(176.772)
Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja	23.549.662	(6.054.340)
Poreski rashod perioda	-	-
Odloženi poreski prihodi perioda	187.381	-
Neto dobitak/(gubitak)	23.737.043	(6.054.340)

U periodu poslovanja od 1. januara do 31. decembra 2021. godine Društvo je ostvarilo poslovni prihod u iznosu od 123.827.979 hiljada dinara kao rezultat prodaje toplovaljanih, hladnovaljanih i proizvoda belog lima kako na inostranom, tako i na domaćem tržištu.

Ostvarena prodaja najznačajnijih proizvoda

Naziv proizvoda	Jedinica mere	2021.	2020.
Toplovaljani	MT	692.510	774.735
Luženi	MT	102.586	63.826
Hladnovaljani	MT	215.736	171.080
Beli lim	MT	115.537	125.958
Ukupno	MT	1.126.369	1.135.599

U 2021. godini na domaćem i ino tržištu je isporučeno 1.126.369 tona finalnih proizvoda, što je oko 88% redukovanog godišnjeg plana.

Struktura prodaje proizvoda

Naziv proizvoda	Učešće u obimu prodaje	
	2021.	2020.
Toplovaljani	62%	68%
Luženi	9%	6%
Hladnovaljani	19%	15%
Beli lim	10%	11%
Ukupno	100%	100%

Tokom 2021. godine u strukturi prodaje čeličnih proizvoda i dalje je dominantno učešće toplovaljanih proizvoda a ima naznaka povećane tražnje za proizvodima više faze prerade (luženim i hladnovaljanim).

Ovi pokazatelji su signal da treba nastaviti sa ulaganjem na postojećoj proizvodnoj opremi kako bi se poboljšao kvalitet toplovaljanih i hladnovaljanih čelika, a takođe i uložka za beli lim sa kojim se može postići najbolja cena na tržištu.

Na kraju poslovne 2021. godine Društvo je ostvarilo neto povećanje na zalihama nedovršene proizvodnje i finalnih proizvoda od 5.893.557 hiljada dinara, jer je menadžment Društva procenio da se povećanje tražnje nastavlja, pa je nakon 11 meseci zastoja ponovo pokrenuta Visoka peć broj 1, kako bi se povećao obim proizvodnje.

Drugi poslovni prihodi u iznosu od 283.797 hiljade dinara čine dotacija Vlade Republike Srbije za ublažavanje posledica Covid 19 na poslovanje Društva u iznosu od 226.454 hiljada dinara, zatim prihodi od prefakturisanja usluga izvođačima u iznosu od 38.277 hiljada dinara i prihodi od isporuke obroka izvođačima iz restorana za zaposlene Društva u iznosu od 19.066 hiljade dinara.

Poslovni rashodi

Utrošci sirovina, materijala i energenata u 2021. godini iznose 89.647.850 hiljada dinara i gotovo 60% su veći nego u 2020. godini. Najveći uticaj na ovo povećanje (73.968.778 hiljada dinara) je imao rast nabavnih cena strateških sirovina i materijala za proizvodnju koje čine: rude gvožđa, koks, čelični otpad, vatrostalni materijali, fero legure, topitelji, kalaj.

Troškovi režijskih i ostalih materijala, rezervnih delova, industrijskih ulja i maziva, alata i sitnog inventara u 2021. godini iznose 5.648.859 hiljada dinara

Troškove energenata u iznosu od 10.030.213 hiljada dinara čine troškovi prirodnog gasa, električne energije i troškovi tehničkih gasova neophodnih za funkcionisanje proizvodnih linija Društva.

S obzirom da troškovi energenata imaju značajno učešće u poslovnim rashodima, Društvo je pokrenulo više projekata za uštedu energenata, tako da je u ovoj godini otpočelo korišćenje visokopećnog gasa za zagrevanja peći u Toploj valjaonici umesto prirodnog gasa.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja u 2021. godini iznose 8.641.048 hiljada dinara.

U grupi troškova proizvodnih usluga najveći deo se odnosi na troškove transportnih usluga koji za 2021. godinu iznose 2.955.161 hiljada dinara, od čega se 2.690.054 hiljada dinara odnosi na transportne troškove otpreme gotovih proizvoda do kupaca.

Tokom 2021. godine značajni su i troškovi održavanja proizvodne opreme u iznosu od 1.262.519 hiljada dinara, jer su za opremu na proizvodnom toku neophodne preventivne profilakse i redovni remontu kako bi se osigurala funkcionalnost iste i izbegli duži zastoji u proizvodnji. U cilju smanjenja ovih troškova eksternog angažovanja, rukovodstvo je iniciralo veće angažovanje sopstvene radne snage na preventivnom monitoringu opreme koji sprovode inženjeri, planeri, tehnolozi pouzdanog održavanja u proizvodnim pogonima, ali i operateri proizvodnje. Oni prate rad opreme, beleže nedostatke i potencijalne neispravnosti koje je neophodno otkloniti u toku redovnog remonta kako ne bi dolazilo do većih kvarova.

Troškove zakupa u 2021. godini iznose 657.790 hiljada dinara, najvećim delom čini zakup vagona, u iznosu od RSD 635.745 hiljada, koji se koriste u opremi gotovih proizvoda.

Preostali deo troškova proizvodnih usluga u iznosu od 448.596 hiljade dinara se odnosi na troškove industrijskog čišćenja proizvodnih pogona, pri čemu se iz livnih kanala prikuplja čelični otpad kao sekundarna sirovina, ali i druge vrste otpada kao što su otpadna industrijska ulja i maziva gde su dodatni troškovi zbrinjavanja u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine.

Nematerijalni troškovi poslovanja u 2021. godini iznose 1.124.938 hiljada dinara i nešto su veći u poređenju sa ovom vrstom troškova u 2020. godini, prevashodno zbog uvećanih troškova za istraživanje novih tržišta i osiguranja naplate od kupaca.

Finansijski i ostali rashodi

Finansijske rashode uglavnom čine negativne kursne razlike kao rezultat nepovoljnijeg kursa dinara u odnosu na strane valute u kojima su iskazane otvorene obaveze i potraživanja i novčana sredstva na računima Društva kod poslovnih banaka.

Negativne kursne razlike u 2021. godini iznose 1.925.548 hiljada dinara i znatno je viši u odnosu na 2020. godinu, kada su iznosile 400.276 hiljada dinara. Na ovo povećanje je uticalo povećanje kursa dolara, dok je kurs evra bio relativno stabilan u 2021. godini.

Ostali rashodi u 2021. godini ukupno iznose 263.476 hiljada dinara, a od tog iznosa 216.420 hiljada dinara se odnose na troškove dozvoljenog rashoda, kala i rastura materijala, koji su knjiženi u skladu sa propisanim normativima o dozvoljenom rasturu i kalu rasutih tereta tokom transporta, manipulacije i skladištenja gde je neminovan uticaj čestih pretovara i atmosferskih prilika u tom procesu.

Finansijski i ostali prihodi

Finansijske prihode najvećim delom čine pozitivne kursne razlike kao rezultat povoljnog kursa dinara u odnosu na strane valute u kojima su iskazane otvorene obaveze i potraživanja i novčana sredstva na računima Društva kod poslovnih banaka.

Pozitivne kursne razlike u 2021. godini iznose 980.111 hiljada dinara, što je nešto više u odnosu na 2020. godinu kada su iznosile 834.936 hiljade dinara, a rast kursa dolara tokom 2021. godine se odrazilo na povećanje pozitivne kursne razlike, jer Društvo ima deo potraživanja u dolarima.

U 2021. godini finansijski rashodi su premašili finansijske prihode za (1.020.394) hiljade dinara što je umanjilo poslovni dobitak Društva.

Od ostalih prihoda u 2021. godini najveći deo čine viškovi materijala u iznosu od RSD 351.174 hiljada, utvrđeni na osnovu fizičkog popisa zaliha strateških sirovina, sprovedenih u toku 2021. godine.

S obzirom da se radi o sirovinama, rasutim teretima, koji se skadište na većim otvorenim zemljišnim površinama, procena je da viškovi kao i manjkovi nastaju usled uticaja vremenskih uslova i zahteva tehnološkog procesa, mešanja srodnih sirovina kao i usled akumuliranja efekata tolerancije velikih proizvodnih vaga.

Prihod od prodaje materijala, sirovina i zastarelih rezervnih delova u iznosu od RSD 46.274 hiljada u grupi ostalih prihoda uglavnom su ostvareni prodajom otpadnih materijala.

Ukupni ostali prihodi u 2021. godini su veći u odnosu na ostale rashode za 196.343 hiljade dinara i za taj iznos je povećan dobitak iz poslovanja Društva.

2.3. FINANSIJSKA POZICIJA DRUŠTV A

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2021.

U hiljadama dinara	2021.	2020.
AKTIVA		
Stalna imovina		
Nematerijalna ulaganja	18.095	26.274
Nekretnine, postrojenja i oprema	32.499.609	25.228.487
Dugoročni finansijski plasmani	11.551	11.551
Ukupno stalna imovina	32.529.255	25.266.312
Odložena poreska sredstva	209.570	22.189
Obrtna imovina		
Zalihe	21.888.061	10.609.290
Potraživanja	19.145.793	13.020.381
Ostala kratkoročna potraživanja	2.184.997	534.649
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	5.211.444	2.666.524
Kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja	371.490	242.450
Ukupno obrtna imovina	48.801.785	27.073.294
Ukupna aktiva	81.540.610	52.361.795
PASIVA		
Kapital		
Osnovni, ostali kapital i rezerve	36.347.179	36.347.179
Neraspoređeni gubici po osnovu finansijskih sredstava (aktuarski gubitak)	(42.160)	(42.160)
Neraspoređeni dobitak	25.082.283	1.345.240
Gubitak	(28.210.037)	(28.210.037)
Ukupno kapital	33.177.265	9.440.222
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze	184.196	258.821
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze		
Kratkoročne finansijske obaveze	-	5.643.850
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	388.702	220.663
Obaveze iz poslovanja	44.648.381	33.475.376
Ostale kratkoročne obaveze	1.233.082	1.705.434
Pasivna vremenska razgraničenja	1.908.984	1.617.429
Ukupno kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	48.179.149	42.662.752
Ukupna pasiva	81.540.610	52.361.795

a) Stalna imovina

Menadžment Društva je 2021. godinu prepoznalo kao godinu velikih investicionih projekata jer je planirano da prioritet budu završni radovi na već započetoj izgradnji postrojenja nove aglomeracije, nove koračne peći u Toploj valjaonici i skladišta visokopećnog gasa.

Pandemija COVID-19 je donekle usporila radove na terenu, ali su intenzivirani čim su se stvorili bezbedniji uslovi.

Takođe u toku 2021. godine Društvo je nastavilo da ulaže u remonte na opremi u primarnoj i završnoj proizvodnji s obzirom da veći deo proizvodne opreme potiče iz sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog veka i neophodna su redovna ulaganja da bi se održala funkcionalnost opreme, omogućila bolja iskorišćenost kapaciteta i smanjili zastoji zbog kvarova.

Za remont postojeće opreme, zamenu ključnih rezervnih delova i obnavljanje proizvodnih hala Duštvo je u 2021. godini uložilo 680.332 hiljade dinara, a na novim investicionim projektima za tehničku obnovu fabrike uloženo je 10.462.803 hiljada dinara.

Sadašnja knjigovodstvena vrednost nekretnina, postrojenja opreme i investicija u toku na dan 31.12.2021. godine iznosi 32.499.609 hiljada dinara, što je značano povećanje u odnosu na 31.12.2020. godine kada je iznosila 25.228.487 hiljada dinara.

b) Obrtna imovina

Obrtna imovina Društva na dan 31.12.2021. godine iznosi 48.801.785 hiljada dinara.

Ovo je rezultat stabilnog rasta proizvodnje, za koji je potrebno obezbediti dovoljno sirovinskih resursa sa jedne strane i siguran plasman proizvoda sa druge strane.

Značajna stavka obrtno imovine na dan 31.12.2021. godine jesu zalihe strateških sirovina, potrošnih materijala, rezervnih delova, nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i finalnih proizvoda u ukupnom iznosu od 21.888.061 hiljada dinara.

Potraživanja od kupaca za prodane proizvode iznose 19.145.793 hiljada dinara.

Naplata ovih potraživanja je sigurna jer za gotovo 90% postoje instrumenti obezbeđenja kao što su avansne uplate kupaca, bankarske garancije i akreditivi koje kupci obezbeđuju preko svojih banaka, ili Društvo vrši osiguranje naplate potraživanja preko osiguravajućih kuća.

Raspoloživa gotovina na računima kod poslovnih banaka na dan 31.12.2021. godine iznosi 5.211.444 hiljade dinara.

Siguran priliv keša se očekuje za više plaćen PDV na kraju 2021. godine u iznosu od 2.102.468 hiljada dinara, a što je refundirano od strane Poreske uprave u januaru 2022. godine.

c) Kapital Društva

Društvo ima jednog Osnivača i to: New-Silkroad (Hong Kong) Holding Co. Ltd., privredno društvo osnovano u skladu sa zakonima specijalne administrativne regije Narodne Republike Kine Hong Konga. Osnivač je 100% vlasnik udela u kapitalu Društva.

Registracija udela Osnivača kod Agencije za privredne registre je izvršena sukcesivno tokom 2018. i 2019. godine na osnovu odluka Osnivača kojima su dodatne uplate usmerene na povećanje osnovnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2021. godine osnovni kapital Društva registrovan kod Agencije za privredne registre kao novčani ulog Osnivača iznosi ukupno 36.347.179 hiljada dinara.

Na kretanje ukupnog kapitala Društva utiču i poslovni rezultati, tako da ostvarena dobit za 2021. godinu od 23.737.043 hiljade dinara čini 71,38% prinosa na ukupan kapital na 31.12.2021. godine.

d) Kratkoročne i dugoročne obaveze

Obaveze iz poslovanja u iznosu od 44.648.381 hiljada dinara na kraju poslovne 2021. godine čine obaveze prema dobavljačima, od čega se 38.806.587 hiljada dinara odnosi na obaveze povezanim pravnim licima za isporučene sirovine, a 3.593.171 hiljada dinara se odnosi na domaće dobavljače pre svega za isporučene energente i usluge, dok se iznos od 2.248.623 hiljada dinara odnosi na ino dobavljače uglavnom za isporuke rezervnih delova, potrošnih materijala za proizvodnju, industrijskih ulja i maziva.

U skladu sa ugovorom Društvo je krajem decembra izvršilo povraćaj kratkoročnog zajma u vrednosti od 5.643.850 hiljada dinara, povezanom pravnom licu HBIS GROUP Hong Kong CO., LTD sa pripadajućom kamatom.

U grupi ostalih kratkoročnih obaveza na dan 31. decembar 2021. godine evidentirane su i odložene obaveze za porez i doprinose na zarade zaposlenih u iznosu od 417.982 dinara. Ove odložene obaveze su mere podrške po Odluci Vlade Republike Srbije za očuvanje zaposlenosti i ublažavanje posledica krize prouzrokovane pandemijom Covid -19.

Preostale obaveze će biti isplaćene Poreskoj upravi i nadležnim fondovima prema definisanom planu otplate u narednih 12 mesečnih rata bez obračuna zatezne kamate.

Kratkoročne obaveze prema zaposlenima iznose 496.531 hiljada dinara i jesu obračunati drugi deo decembarske zarade sa pripadajućim porezima i doprinosima, a isplaćene polovinom januara 2021. godine. Od ostalih kratkoročnih obaveza u poslovnim knjigama evidentirani su primljeni avansi za ugovorene isporuke gotovih proizvoda u iznosu od 388.702 hiljade dinara.

U rezervisanim obavezama (PVR) od 1.908.984 hiljada dinara sadržane su obračunate i ukalkulisane obaveze za utrošene energente (prirodni gas, električna energija, tehnički gasovi) i izvršene usluge dobavljača, a nefakturisane do momenta zaključenja ovog bilansa.

Dugoročna rezervisanja na dan 31. decembar 2021. godine se odnose na rezervisanja u skladu sa MRS 19 kao stečena prava zaposlenih po važećem Kolektivnom ugovoru, od čega su rezervisanja za penzijske otpremnine 145.696 hiljada dinara, a za jubilarne nagrade 38.500 hiljada dinara.

2.4. IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

IZVEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA U PERIODU OD 01. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE

U hiljadama dinara	2021.	2020.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNE AKTIVNOSTI		
Prodaja i primljeni avansi u zemlji i inostranstvu	124.790.678	71.156.878
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	10.064.982	9.250.531
Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji i inostranstvu	(116.926.141)	(69.524.363)
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(8.579.962)	(6.599.169)
Plaćene kamate	(70.146)	(103)
Porez na dobitak	-	(16.160)
Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	(274.301)	(380.763)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovne aktivnosti	9.005.110	3.886.851
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, opreme		-
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)		-
Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(6.484.105)	(2.941.786)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(6.484.105)	(2.941.786)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Uvećanje osnovnog kapitala	-	-
Dugoročni krediti (neto prilivi)	-	-
Kratkoročni krediti (neto prilivi)	-	-
Ostale kratkoročne obaveze	-	-
Kratkoročni krediti (odlivi)	-	-
Ostale obaveze (odlivi)	-	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
NETO PRILIV/(ODLIV) GOTOVINE	2.521.005	945.065
Gotovina na početku obračunskog perioda	2.666.524	1.751.623
Kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	23.915	(30.164)
KRAJNJE STANJE GOTOVINE	5.211.444	2.666.524

Redovnom naplatom dospelih potraživanja od stalnih kupaca u toku 2021. godine Društvo je uspelo da održi stabilnu likvidnost i da iz tekućeg priliva izmiruje prioritetne obaveze prema dobavljačima za energente, za popravke proizvodne opreme, za isplate zarada i pripadajućih doprinosa na zarade.

Za očuvanje stabilnosti poslovanja u ovim izazovnim vremenima neophodno je primeniti efikasne i odlučne mere, tako da menadžment Društva na dnevnom nivou analizira listu dospelih potraživanja sa jedne strane i prioritetna plaćanja prema ključnim dobavljačima sa druge strane, kako bi se ublažili nepredvidivi uticaji tržišta.

Dodatnu podršku za očuvanje likvidnosti Društvo ima od glavnog dobavljača za sirovine HBIS GROUP Hong Kong CO Limited, koji je povezano pravno lice i sa kojim je moguće dogovori produžetak rokova za plaćanje obaveza za isporučene sirovine ako Društvo ima poteškoće sa likvidnošću.

2.5. STRUKTURA KAPITALA

Osnovni kapital Društva, uplaćen i registrovan u Agenciji za privredne registre na dan 31.12.2021. godine iznosi 36.347.179 hiljada dinara i predstavlja 100% udela osnivača New-Silkroad (Hong Kong) Holding Co. Ltd.

Promene na kapitalu u 2021. godini

Promene na kapitalu u 2021. godini su predstavljene u narednom pregledu:

	Udeli Osnivača	Rezerve	Aktuarski gubici	Dobitak/ Gubitak	Ukupno
Početno stanje 01.01.2021. godine	36.347.179	-	(42.160)	(26.864.797)	9.440.222
Dobitak/Gubitak tekuće godine	-	-	-	23.737.043	23.737.043
Stanje 31. decembra 2021. godine	36.347.179	-	(42.160)	(3.127.754)	33.177.265

Iz prethodnih perioda Društvo je prenelo neto gubitke poslovanja u iznosu od RSD 26.864.797 hiljada dinara, što je vidno uticalo na smanjenje ukupnog kapitala, koji je na kraju prethodne godine iznosio svega 9.440.222 hiljade dinara.

Poslovnu 2021. godinu Društvo je završilo sa ostvarenom dobiti u iznosu od RSD 23.737.043 hiljada dinara, pa je otuda stanje ukupnog kapitala na 31. decembar 2021. godine povećano na iznos od 32.989.884 hiljade dinara.

3. KADROVSKA PITANJA

Kadrovsku politiku Društvo sprovodi u skladu sa Zakonom o radu i nizom internih akata i procedura kojima je definisana sistematizacija radnih mesta sa detaljnim opisima radnih zadataka, prava i obaveza zaposlenih, postupak regrutovanja novozaposlenih, organizovanje stručnog usavršavanja, ali i briga o zdravlju i bezbednosti zaposlenih i njihovih porodica.

Važan dokument kadrovske politike je Kolektivni ugovor koji potpisuju Poslodavac i predstavnici reprezentativnih sindikata i kojim su definisani opšti uslovi radnog angažovanja svih zaposlenih.

Kolektivni ugovor se obnavlja po isteku svake tri godine radi usklađivanja cene rada i eventualno drugih izmena o kojima se dogovore Poslodavac i predstavnici zaposlenih.

Tokom 2021. godine u primeni je Kolektivni ugovor potpisan 28. oktobra 2019. godine, koji je važeći do oktobra 2022. godine

Društvo je u 2021. godini imalo prosečno 4.858 zaposlenih.

U periodu januar-decembar 2021. godine zaposleno je 228 novih radnika, dok je radni odnos raskinulo 377 radnika od kojih je najveći broj redovno penzionisanih.

U nastavku je dat pregled kvalifikacione i starosne strukture zaposlenih.

Pregled broja zaposlenih po kvalifikacijama i stažu na dan 31. decembar 2021. godine

STAŽ/KVALIFIKACIJA	Vso II	Vso I	So IV	So III	So II	Os I	UKUPNO
0-10	167	95	477	479	90	38	1.346
10-20	88	45	208	275	32	21	669
20-30	106	68	372	395	104	53	1.098
30+	98	58	729	457	226	118	1.686
UKUPNO	459	266	1786	1606	452	230	4.799

Struktura zaposlenih po stažu pokazuje da više od trećine čine oni zaposleni sa radnim stažom preko 30 godina, što će u bliskoj budućnosti usloviti veći prirodan odliv radne snage zbog penzionisanja, a sa druge strane otvoriti mogućnost za zapošljavanje nove radne snage.

Prepoznavanje potreba za unapređenjem postojeće organizacije i sistematizacije radnih mesta je definisana strategija Sektor ljudskih resursa Društva, a odabir i zapošljavanje novih radnika, posebno za radna mesta u proizvodnim postrojenjima je pravi izazov.

U cilju obezbeđenja odgovarajućih stručnih kadrova za deficitarna zanimanja u proizvodnji čelika, Društvo je ove godine preduzelo niz konkretnih koraka kao što su:

- sa Nacionalnom službom za zapošljavanje je postignut dogovor o organizovanju stručnog usavršavanja kadrova za proizvodna zanimanja uz mogućnost zaposlenja u kompaniji;
- Društvo je donelo odluku da stipendira studente sa metalurškog, mašinskog, elektrotehničkog fakulteta sa namerom da obezbedi visokoobrazovane stručne kadrove neophodne za dalji razvoj i osavremenjavanje proizvodnog procesa;
- takođe je obnovljena saradnja sa lokalnom zajednicom i dogovoreno ponovno sprovođe praktične nastave za učenike srednje tehničke škole, kako bi se učenici kroz dualno obrazovanje zainteresovali za rad u proizvodnji čelika, ali i u ostalim pratećim zanimanjima na održavanju mašina, uređaja, elektronike.

Pored regrutovanja novih radnika Sektor ljudskih resursa organizuje stalne obuke zaposlenih shodno zahtevima određenih radnih mesta ili u slučaju kada zaposleni menja radno mesto.

Posebним Pravilnicima i QMS procedurama propisano je redovno obnavljanje obuka i proveravanje znanja zaposlenih iz oblasti Zaštite na radu i industrijske higijene, Zaštite životne sredine i Zaštite od požara na godišnjem nivou za proizvodne radnike i svake treće godine za administraciju.

Takođe Kolektivnim ugovorom su predviđene aktivnosti kao što su organizovanje redovnih sistematskih zdravstvenih pregleda, pomoć zaposlenima za nabavku lekova, davanja stipendija za školovanje dece radnika, davanje školskog pribora, novogodišnjih i bebi paketića i druge vrste pomoći i brige o zaposlenim i njihovim porodicama.

4. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Politika zaštite životne sredine je izjava Društva o namerama i principima koji se odnose na ukupan učinak u zaštitu životne sredine i ona obezbeđuje okvir za akciju i za utvrđivanje opštih i posebnih ciljeva zaštite životne sredine.

Poštovanje životne sredine u širem okruženju i stvaranje bezbednih uslova za rad zaposlenih su ključni principi poslovanja Društva.

Redovne aktivnosti Društva u delu zaštite životne sredine usmerene su na redukciju negativnih uticaja proizvodno-tehnološkog procesa na životno okruženje i zdravlje ljudi, što prevashodno podrazumeva redovno merenje emisije štetnih gasova u vazduhu, kontrolu kvaliteta ispuštenih industrijskih voda, reciklažu i pravilno skladištenje tehnološkog otpada, iskorišćenih industrijskih ulja, maziva.

Deo politike zaštite životne sredine jeste obrazovanje i obučavanje zaposlenih Društva da svoje aktivnosti sprovedu u skladu sa odgovarajućim propisima i zakonima o zaštiti životne sredine.

Pored toga, zaposleni u Sektoru zaštite životne sredine su u stalnim kontaktima sa predstavnicima nadležnog ministarstva kako na lokalnom, tako i na republičkom nivou u cilju blagovremenog usklađivanja internih procedura sa eventualnim zakonskim izmenama, s obzirom da je cilj Srbije da domaću zakonsku regulativu iz oblasti zaštite životne sredine uskladi što više sa regulativom Evropske unije.

Takođe, menadžment Društva neposredno sarađuje sa predstavnicima lokalne uprave Smedereva i Šapca, radi uspostavljanja što kvalitetnijeg i ažurnijeg monitoringa o kvalitetu životne sredine.

Tim povodom je u decembru 2021. godine Društvo doniralo Agenciji za zaštitu životne sredine automatsku stanicu za merenje kvaliteta vazduha i na taj način dalo mogućnost da se transparentno prikazuje kvalitet vazduha u okolini fabričkog kompleksa.

Društvo nastoji da dodatnim ulaganjima poboljša funkcionalnost postojeće opreme i unapredi sisteme za zaštitu životne sredine. U ovoj godini je završna faza ulaganja na izradi postrojenja za pripremu rude i proizvodnju sintera gde se uvodi najsavremenija tehnologija sa minimalnim uticajem na životnu sredinu, a takođe se završava skladište visokopećnog gasa koje će omogućiti korišćenje ovog gasa za zagrevanje proizvodnih postrojenja, umesto da nakon spaljivanja odlazi u atmosferu.

Društvo je u periodu januar-decembar 2021. godine redovno izveštavalo nadležne institucije o rezultatima merenja uticaja proizvodnog procesa Društva na životno okruženje i izmirilo sve dospele Zakonom propisane obaveze iz oblasti zaštite i očuvanja životne sredine kako prema lokalnoj samoupravi tako i prema republičkim fondovima.

Obračun troškova za zaštitu životne sredine i plaćanje Zakonom propisanih naknada u tekućoj godini je izvršeno akontaciono na osnovu merenja iz 2020. godine kada su efekti na životnu sredinu bili manji zbog smanjenja proizvodnje, tako da je na ime naknade za ispuštene vode i korišćenje vodnog dobra u 2021. godini troškovno opterećenje iznosilo 107.070 hiljada dinara, na ime zaštite i unapređenja životne sredine i vazduha naknada je iznosila 28.812 hiljada dinara, a za upravljanje industrijskim otpadom troškovi su iznosili 7.585 hiljade dinara. Pored navedenih Društvo ima i dodatne troškove po osnovu zbrinjavanja industrijskog i tehnološkog otpada shodno propisanim procedurama i angažovanje ovlašćenih dobavljača za vanredna merenja emisije i provere kvaliteta vazduha i voda.

5. ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Rukovodstvo Društva smatra da nema drugih značajnih događaja nakon bilansa stanja koji bi uticali na finansijske izveštaje za 2021. godinu ili zahtevali posebno obelodanjivanje.

Međutim, iznenadni sukobi u Ukrajini su ponovo blokirali svetsku ekonomiju, koja se nije oporavila od posledica dvogodišnje COVID pandemije. Ova dešavanja su uzrokovala poremećaj u snabdevanju i značajan rast cena energenata (prirodnog gasa i nafte) u Evropi, što za posledicu ima nestabilnosti globalnog tržišta i mogu uticati na poslovanje Društva u narednom periodu.

S obzirom da je snabdevanje strateškim sirovinama iz Rusije i Ukrajine ograničeno, sirovine se nabavljaju od drugih dobavljača, ali po višim cenama uz dodatne troškove transporta i usluge logistike.

Takođe rast cena energenata direktno utiče na povećanje troškova proizvodnje, a posebno zabrinjava neizvesnost o redovnom snabdevanju u narednom periodu.

Za sada nije moguće predvideti trajanje, a ni sve negativne efekte ovih dešavanja, tako da se i dalje ne može očekivati bolje poslovno okruženje za industriju čelika.

Rukovodstvo pažljivo prati razvoj aktuelne situacije u svetu i nove potrese u svetskoj ekonomiji.

Sada je fokus na očuvanju kontinuiteta proizvodnje i isporuka po svim porudžbinama na vreme.

Trenutno povoljne cene čelika zbog smanjene ponude, a takođe najnovije mere EU komisije koja je u martu 2022. godine objavila povećanje kvota za izvoz toplovaljanih proizvoda za 30% u odnosu na prethodno važeće kvote, daju šansu Društvu da poveća obim proizvodnje i zadrži lidersku poziciju izvoznika u Srbiji.

6. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Planovi budućeg razvoja Društva imaju za cilj dostizanje novih trendova i tehničko - tehnološkog napretka u proizvodnji čelika sa jedne strane i liderske pozicije na tržištu ovih proizvoda sa druge strane.

S obzirom na stalne izazove, planovi su fleksibilni sa mogućnošću prilagođavanja čestim promenama inputa i obuhvataju sve važnije segmente razvoja.

Osnova budućeg razvoja jeste nastavak investicionih ulaganja na obnavljanju proizvodnih postrojenja kako bi fabrika postala moderna železara koja će proizvoditi čelik sa većom uštedom energenata, u boljim uslovima za rad i uz očuvanje životne sredine.

U prvom kvartalu 2022. godine puštene su u probni rad dve značajne investicije, Rezervoar za visokopećni gas i Nova aglomeracija (savremena tehnologija za sinterovanje rude) čija je funkcionalnost upravo energetska efikasnost i primarna proizvodnja bez dima, prašine i drugih otpadnih materija.

U narednom periodu treba stabilizovati rad ovih postrojenja, a potom nastaviti sa novim projektima koji će dodatno poboljšati kavalitet životne sredine, smanjiti direktne troškove proizvodnje i eliminisati zastoje zbog kvarova na opremi.

Pored ulaganja u novu opremu za budući razvoj je neophodno ulagati u savremeniji sistem obuka i usavršavanje kadrova sposobnih da kvalitetno rukuju novim tehnologijama. Takođe u pripremi je nekoliko internih pravilnika o programu obrazovanja i sprovođenja stručne prakse u budućnosti kako bi se regrutovali obrazovani i stručni kadrovi neophodni da zmene one čiji je prirodni odliv očekivan.

Na smernice budućeg razvoja značajno utiču zahtevi tržišta, jer planiranje proizvodnje je opravdano samo ako je realizacija izvesna, a naplativost sigurna.

Tržište je često nepredvidivo, ali je zato neophodno raditi na stalnom poboljšanju kvaliteta proizvoda kako bi se sačuvali postojeći sertifikati za plasman proizvoda na tržištu.

Jedan od važnih planova budućeg razvoja jeste proširivanje tržišta za proizvode više faze prerade kao što je ambalažni beli lim, koji bi zbog slabije ponude mogao dostići povoljniju cenu u odnosu na toplovaljane i hladnovaljane proizvode.

Za realizaciju ovog plana neophodna su veća ulaganja na postrojenjima završne proizvodnje.

7. AKTIVNOSTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Za realizaciju planova budućeg razvoja neophodno je pratiti i analizirati postojeće procese, a potom preduzimati aktivnosti za unapređenja i dalji razvoj.

Društvo je prepoznalo ključne oblasti za unapređenja i pokreće konkretne aktivnosti u tim oblastima.

Rukovodstvo je sprovelo reorganizaciju pogonskog održavanja kako bi bilo funkcionalnije u vršenju preventivnih pregleda i inspekcija na postojećoj proizvodnoj opremi radi smanjenja iznenadnih kvarova i zastoja u proizvodnji.

Procenjeno je da za projektovanu proizvodnju prema zahtevima tržišta treba stabilizovati proizvodnju na Toploj valjaonici pa je prioritet završetak nove Koračne peći i ulaganja na završnoj pruži do kraja 2022. godine, što će poboljšati efikasnost i efektivnost u proizvodnji toplovaljanih proizvoda.

Projekat energetske efikasnosti je aktuelan od uvođenja zakonske regulative, a konkretni efekti su vidljivi izgradnjom i puštanjem u probni rad Rezervara za visokopećni gas.

Sada predstoje aktivnosti za potpunu integraciju ovog postrojenja u energetska podršku proizvodnji i zamenu skupog prirodnog gasa.

Takođe aktivnosti za bolji kvalitet životne sredine se nastavljaju i u toku je nekoliko manjih projekata kao što su sistemem za kontrolu otpašivanja na Čeličani, usavršavanje projekta za vlaženje sirovina prilikom istovara na Aglomeraciji radi smanjenja emisije čestica i istraživanje novih rešenja za primenu korisnih svojstava tehnološkog otpada i nusproizvoda.

Uporedo sa uvođenjem novih tehnologija organizuju se i adekvatne obuke zaposlenih koji rade u tim postrojenjima, a u sarani sa matičnom kompanijom i Ministarstvom trgovine N.R. Kine organizuju se stručni seminari sa ciljem razmene iskustva i znanja iz oblasti ušteda energije, zaštite životne sredine i drugih procesa u proizvodnji čelika.

Istraživanje i razvoj tržišta je takođe značajna aktivnosti za kontinuitet poslovanja i dalji razvoj, jer Društvo planira obim proizvodnje na bazi izvesnih i potvrđenih porudžbina.

Timovi iz Sektora marketinga i Sektora prodaje su zaduženi da uspostave kontrolu rizika i da deluju proaktivno posebno u uslovima aktuelnih nepredviđenih događaja koji su izazvali dodatne poremećaje na svetskom tržištu.

8. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH UDELA

Nema sticanja sopstvenih udela Društva u periodu poslovanja januar-decembar 2021. godine.

9. POSTOJANJE OGRANAKA

U sastavu Društva pored ogranka Smederevo gde se odvija proizvodnja čelika na glavnom proizvodnom toku, posluje i ogranak u Šapcu sa linijom za višu fazu prerade hladno valjanog lima.

Na proizvodnoj liniji u Šapcu se vrši elektrolitičko kalaisanje crnog lima koji se doprema iz Hladne valjaonice sa lokacije Smedereva i na taj način se dobija beli lim koji je izuzetno tražen na tržištu.

Beli lim se koristi u industriji ambalaže za proizvodnju konzervi za hranu, za ambalažu u farmaceutskoj industriji i kozmetici, za ambalažu industrijskih boja i hemikalija.

10. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

U skladu sa MSFI 9 Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: ona koja se naknadno odmeravaju prema fer vrednosti (bilo kroz ostali ukupni rezultat ili kroz bilans uspeha) i ona koja se odmeravaju prema amortizovanoj vrednosti. Klasifikacija se vrši na osnovu:

- a) poslovnog modela Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- b) karakteristika ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po amortizovanoj vrednosti ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih tokova gotovine i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplata glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj se postiže naplatom ugovornih tokova gotovine i prodajom finansijskih sredstava i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplata glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ukoliko se ne odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Dodatno, prilikom početnog priznavanja, Društvo može neopozivo da naznači finansijsko sredstvo koje inače zadovoljava zahteve da se odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, po fer vrednosti kroz bilans uspeha ako se na taj način eliminiše ili značajno smanjuje računovodstvena neusaglašenost koja bi inače nastala.

Reklasifikacija finansijskih instrumenata se vrši samo onda kada dođe do promene poslovnog modela za upravljanje portfoliom u celini. Reklasifikacija ima prospektivni efekat i vrši se od početka prvog izveštajnog perioda nakon promene poslovnog modela.

Društvo nije menjalo svoj poslovni model ni u tekućem ni u uporednom periodu, te nisu vršene nikakve reklasifikacije.

Procena poslovnog modela

Poslovni model se procenjuje sa ciljem utvrđivanja da li se sredstvo sa isključivim plaćanjem glavnice i kamate klasifikuje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Poslovnim modelom se utvrđuje da li novčani tokovi nastaju iz prikupljanja ugovornih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba.

Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju tako da se neto iznos iskazuje u bilansu stanja ako i samo ako postoji trenutno zakonsko pravo na prebijanje priznatih iznosa i kada postoji namera za izmirenje na neto osnovi ili istovremene realizacije sredstva i izmirenja obaveze.

Pri početnom priznavanju, Društvo odmerava finansijsko sredstvo prema njegovoj fer vrednosti koja je, u slučaju finansijskih sredstava koja se ne odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uvećana za transakcione troškove koji se direktno pripisuju sticanju finansijskih sredstava. Transakcioni troškovi finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha prikazuju se kao rashodi perioda u bilansu uspeha.

Nakon početnog priznavanja, rezervisanja za očekivane kreditne gubitke priznaje se za finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti i ulaganja u dužničke instrumente koji se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, uzrokujući neposredni gubitak.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva u blagajni, depozite kod banaka po viđenju, i ostala kratkoročno visoko likvidna ulaganja sa dospećem do tri meseca i manje.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u skladu sa zahtevima MSFI 9 se svrstavaju u kategoriju finansijskih sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti iz razloga što se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, pri čemu ti novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate i nisu iskazani prema fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja početno se priznaju prema fer vrednosti i naknadno se iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjeње za očekivane kreditne gubitke.

Potraživanja od kupaca predstavljaju iznose koje kupci duguju za prodane proizvode i robu ili pružene usluge u redovnom toku poslovanja. Ukoliko se naplata očekuje u roku od godinu dana ili kraće (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže), klasifikuje se kao tekuća sredstva. U suprotnom, klasifikuju se kao stalna sredstva, tj. dugoročna potraživanja.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

Obaveze prema dobavljačima nastaju kada druga ugovorna strana izvrši svoje obaveze prema ugovoru, i početno se priznaju prema fer vrednosti, dok se naknadno iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Obaveze prema dobavljačima predstavljaju obaveze plaćene za robu ili usluge koje se nabavljaju od dobavljača u redovnom toku poslovanja. Ove obaveze se klasifikuju kao tekuće obaveze, ukoliko plaćanje dospeva u roku od godinu dana ili manje (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže). U suprotnom, klasifikuju se kao dugoročne obaveze.

Otpis

Otpis finansijskih sredstava se vrši, u celosti ili delimično, kada Društvo iskoristi sve mogućnosti naplate i zaključi da ne postoje razumna očekivanja da je naplatu moguće izvršiti tj. kada Društvo nema opravdanih očekivanja da će povratiti finansijsko sredstvo u celosti ili njegov deo. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja.

Društvo može otpisati finansijska sredstva koja su i dalje u procesu prinudne naplate, tamo gde pokuša da naplati sredstva koja potražuje, a gde ne postoji razumna očekivanja da će naplata biti izvršena.

Priznavanje i prestanak priznavanja

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava se priznaje na dan transakcije, odnosno na dan kada se Društvo obaveže da izvrši kupovinu ili prodaju sredstva.

Prestanka priznavanja finansijskih sredstava se vrši po isteku prava na novčane tokove od finansijskih sredstava, ili po prenosu istih, pri čemu Društvo prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva. Takođe, finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje kada se dogode naknadne izmene ugovornih uslova finansijskog sredstva koje imaju za posledicu značajnu izmenu novčanih tokova od finansijskog sredstva.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada se obaveza utvrđena ugovorom izmiri, otkáže ili istekne njeno važenje.

Modifikacija

Kada se ugovorni tokovi gotovine finansijskog sredstva ponovo dogovaraju ili se na drugi način modifikuju, a ponovo dogovaranje ili modifikovanje nemaju za rezultat prestanak priznavanja tog finansijskog sredstva u skladu sa MSFI 9, Društvo procenjuje da li je izmena ugovorenih novčanih tokova značajna, imajući u vidu sledeće faktore: značajnu promenu kamatne stope ili poboljšanje uslova kredita, koji u znatnoj meri utiču na kreditni rizik povezan sa imovinom, ili pak značajan produžetak roka vraćanja zajma kada zajmoprimac nema finansijskih poteškoća.

Ukoliko se izmenjeni uslovi značajno razlikuju, prava na novčane tokove od prvobitnih sredstva ističu i Društvo prestaje sa priznavanjem prvobitnih finansijskih sredstava i vrši priznavanje novog sredstva prema njegovoj fer vrednosti.

Bilo koja razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava čije je priznavanje prestalo i fer vrednosti novog značajnog izmenjenog sredstva se priznaje u bilansu uspeha, osim ukoliko se suština razlike odnosi na kapitalne transakcije sa vlasnicima.

Obezvredenje finansijskih sredstava

Društvo unapred procenjuje očekivane kreditne gubitke (ECL) po finansijskim sredstvima merenim po amortizovanoj vrednosti i fer vrednosti kroz ostali rezultat i priznaje neto gubitke po osnovu obezvređenja na svaki datum izveštavanja.

Merenje ECL odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,
- vremensku vrednost novca i
- razumne i raspoložive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti i ugovorna sredstva se prikazuju u bilansu stanja umanjeni za očekivani kreditni gubitak. Za finansijska sredstva koja se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat očekivani kreditni gubitak se priznaje u bilansu uspeha, a ostale promene vrednosti se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu.

Pojednostavljeni pristup obezvređenja potraživanja

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Društvo koristi matricu rezervisanja prilikom izračunavanja očekivanih kreditnih gubitaka po osnovu potraživanja od kupaca.

Društvo koristi istorijske kreditne gubitke (korigovane na osnovu tekućih podataka koji se mogu uočiti kako bi prikazalo efekte tekućih uslova i predviđanja budućih uslova) za potraživanja od kupaca kako bi procenila 12-mesečne očekivane kreditne gubitke ili očekivane kreditne gubitke tokom celokupnog životnog veka finansijskih sredstava, shodno tome šta je primenljivo.

Knjigovodstvena vrednost sredstva se umanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a visina gubitka se priznaje u bilansu uspeha.

Gubici po osnovu obezvređenja se ukidaju kroz Bilans uspeha ukoliko se iznos gubitaka po osnovu obezvređenja smanji, a takvo smanjenje se može pripisati događaju koji je nastao nakon priznavanje obezvređenja.

11. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

11.1. Faktori finansijskog rizika

Društvo je u svom redovnom poslovanju izloženo određenim finansijskim rizicima, naročito tržišnom riziku (koji uključuje valutni rizik, rizik promene cena i rizik kamatne stope), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta, potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum.

Računovodstvene politike koje se odnose na finansijske instrumente primenjene su na stavke prikazane u tabeli:

Sredstva prema bilansu stanja

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Sredstva prema Bilansu stanja		
Potraživanja od kupaca (napomena 22)	19.145.793	13.020.381
Gotovina i gotovinski ekvivalenti (napomena 24)	5.211.444	2.666.524
Aktivna vremenska razgraničenja (napomena 25)	371.490	242.450
Ostala potraživanja (napomena 23)	2.184.997	534.649

Ukupna sredstva	26.913.724	16.464.004
------------------------	-------------------	-------------------

Obaveze prema Bilansu stanja

Kratkoročni kredit od matičnog pravnog lica (napomena 28)	-	5.643.850
Obaveze iz poslovanja (napomena 30)	44.648.381	33.475.376
Pasivna vremenska razgraničenja (napomena 33)	1.908.984	1.617.429
Ostale kratkoročne obaveze i ukalkulisani troškovi (napomene 31, 32)	1.233.082	1.705.434

Ukupne obaveze	47.790.447	42.442.089
-----------------------	-------------------	-------------------

a) Tržišni rizik

i) Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku promena kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR i USD. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza, izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. Društvo nema ustanovljenu politiku upravljanja rizikom promene kursa stranih valuta, kao što je upotreba finansijskih derivativa i jedino u meri u kojoj je to moguće, minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorenih deviznih pozicija.

Analiza izloženosti Društva deviznom riziku u 2021. godini je usmerena na praćenje odnosa između evra i dolara i poređenju preračuna ovih valute u dinare.

S obzirom da su potraživanja Društva sa ino tržišta uglavnom iskazana u evrima, Menadžment nastoji da i obaveze prema ino dobavljačima budu iskazane pretežno u evrima.

U narednim tabelama je poređenje izloženosti Društva deviznom riziku, na dan 31. decembar 2021. i na dan 31. decembar 2020 godine.

SREDSTVA I OBAVEZE NA DAN 31. DECEMBAR 2021.

	RSD	EUR	USD	GBR	CNY	UKUPNO
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	913.044	3.424.977	643.331	13.260	216.832	5.211.444
Potraživanja	6.005.026	12.856.867	283.900	-	-	19.145.793
Aktivna vremenska razgraničenja	293.274	-	-	-	-	293.274
Ostala potraživanja	2.184.997	-	-	-	-	2.184.997
Ukupna sredstva	9.396.341	16.281.844	927.231	13.260	216.832	26.835.508
Kratkoročni kredit od matičnog pravnog lica	-	-	-	-	-	-
Obaveze iz poslovanja	3.593.170	36.681.520	244.049	48.401	4.081.241	44.648.381
Ostale kratkoročne obaveze	1.233.082	-	-	-	-	1.233.082
Pasivna vremenska razgraničenja	1.906.985	1.999	-	-	-	1.908.984
Ukupne finansijske obaveze	6.733.237	36.683.519	244.049	48.401	4.081.241	47.790.447
Neto otvorene pozicije	2.663.104	(20.401.675)	683.182	(35.141)	(3.864.409)	(20.954.939)

SREDSTVA I OBAVEZE NA DAN 31. DECEMBAR 2020.

	RSD	EUR	USD	GBR	CNY	UKUPNO
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	578.419	1.922.926	111.897	13.576	39.706	2.666.524
Potraživanja	4.458.681	8.467.034	94.666	-	-	13.020.381
Aktivna vremenska razgraničenja	76.710	-	-	-	-	76.710
Ostala potraživanja	534.530	119	-	-	-	534.649
Ukupna sredstva	5.648.340	10.390.079	206.563	13.576	39.706	16.298.264
Kratkoročni kredit od matičnog pravnog lica	-	5.643.850	-	-	-	5.643.850
Obaveze iz poslovanja	3.203.349	16.704.312	10.073.771	-	3.493.944	33.475.376
Ostale kratkoročne obaveze	1.705.434	-	-	-	-	1.705.434
Pasivna vremenska razgraničenja	1.615.469	1.960	-	-	-	1.617.429
Ukupne finansijske obaveze	6.524.252	22.350.122	10.073.771	-	3.493.944	42.442.089
Neto otvorene pozicije	(875.912)	(11.960.043)	(9.867.208)	13.576	(3.454.238)	(26.143.825)

U sledećoj tabeli su predstavljeni detalji analize osetljivosti Društva na porast i smanjenje od 10% kursa dinara u odnosu na datu stranu valutu. Stopa osetljivosti od 10% se koristi pri internom prikazivanju deviznog rizika i predstavlja procenu rukovodstva u vezi sa razumno očekivanim promenama u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo nenamirena potraživanja i obaveze iskazane u stranoj valuti i uskladuje njihovo prevođenje na kraju perioda za promenu od 10% u kursovima stranih valuta. Izloženosti u narednoj tabeli predstavljaju neto iznose izloženosti u stranim valutama u slučajevima kada dinar slabi ili jača u odnosu na valutu o kojoj se radi.

	31. decembar 2021. +10%	31. decembar 2020. +10%	31. decembar 2021. -10%	31. decembar 2020. -10%
EUR	(22.441.843)	(13.156.175)	(18.361.509)	(10.764.157)
USD	751.500	(10.853.932)	614.864	(8.880.484)
CNY	(4.250.849)	(3.799.659)	(3.477.969)	(3.108.817)
GBP	(38.655)	14.933	(31.627)	12.218
Ukupno	(25.979.847)	(27.794.833)	(21.256.241)	(22.741.240)

ii) Rizik promene cena

Društvo je u toku poslovanja izloženo promenama cena u toku procesa proizvodnje i prodaje proizvoda od čelika.

Naročito je aktuelna izloženost promeni cena pri nabavci rude gvožđa, koksa, čeličnog otpada, kalaja i drugih neobojenih metala, koji se koriste kao sirovine, kao i pri nabavci prirodnog gasa i električne energije, koji se koriste u procesu proizvodnje čelika.

Društvo je izloženo riziku promene tržišnih cena i na strani nabavke i na strani prodaje. Efekat promene cena se netira onda kada se i nabavka i prodaja denominiraju u istoj stranoj valuti. Generalno, što se tiče tržišnog rizika, strategija Društva je da obezbedi konkurentne cene za naše proizvode i nabavljene komponente i ne dopusti da se u operativnom rezultatu odraze tržišne cene kroz promenu dobitka ili gubitka, pod uticajem ponude i tražnje.

Društvo trenutno nema ustanovljenu politiku za ublažavanje uticaja naglih promena cena na tržištu kao što je upotreba finansijskih derivativa.

iii) Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo riziku od promene visine tržišnih kamatnih stopa ako ima obaveza po osnovu primljenih kratkoročnih i dugoročnih kredita.

Društvo nije izloženo riziku promene kamatnih stopa, s obzirom na to da je zajam od matičnog lica po fiksnoj kamatnoj stopi, dok Društvo nema kamatonosne imovine niti drugih kamatonosnih obaveza.

b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Društva kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku i u slučaju da kupci kasne sa uplatama ili ne izvršavaju plaćanja.

Društvo ublažava ovaj rizik korišćenjem instrumenata obezbeđenja kao što su avansne uplate kupaca, bankarske garancije i akreditivi koje kupci obezbeđuju preko svojih banaka, ili Društvo vrši osiguranje naplate potraživanja preko osiguravajućih kuća.

Na dan 31.12.2021. godine, instrumentima obezbeđenja je pokriveno preko 90% potraživanja od kupaca.

Starosnu analizu potraživanja od značajnijih kupaca Izvršni menadžment kontroliše na dnevnom nivou, a za sve kupce analiza se sprovodi dva puta nedeljno.

Za potrebe kreditne analize, Društvo po potrebi eksterno angažuje institucije koje to profesionalno rade. Na osnovu tako dobijenog bonitetnog izveštaja može se dodeliti pojedinačni kreditni limit, čija se realizacija proverava i prati.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Društvo raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 5.211.444 hiljada.

Potraživanja od kupaca

Na izloženost kreditnom riziku utiču individualne karakteristike svakog kupca.

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup MSFI 9 za odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka koji koristi rezervisanje za očekivane gubitke tokom veka trajanja.

Rezervisanje za potencijalne gubitke zasniva se na proceni verovatnoće nastanka događaja statusa neizmirenja obaveza dužnika, koji se primenjuje od strane Društva kako na osnovu individualne analize kreditnog rejtinga svakog dužnika, tako i na osnovu obračuna prosečne ponderisane procene iznosa rezervisanja po grupi ili skupu dužnika.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke potraživanja od kupaca formiraju se u zavisnosti od intervala dana kašnjenja potraživanja u odnosu na stopu gubitka utvrđenu u iznosu od 100% potraživanja dospelih pre više od 365 dana a koja se ne procenjuju na pojedinačnoj osnovi. Rezervisanja se ponovo procenjuju najmanje jednom godišnje i koriguju radi održavanja izmenjenog nivoa rizika, odnosno statistike gubitaka.

Starosna struktura potraživanja od kupaca sa priznatim kreditnim gubicima i korišćenim stopama za utvrđivanje kreditnih gubitaka na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembar 2020. godine data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Bruto 2021.	Ispravka vrednosti 2021.	Bruto 2020.	Ispravka vrednosti 2020.
Nedospela potraživanja	17.984.550		3.753.633	-
Docnja od 0 do 30 dana	1.159.646		9.218.946	(2.177)
Docnja od 31 do 60 dana	1.299		2.512	(125)
Docnja od 61 do 90 dana	-		5.035	(818)
Docnja od 91 do 120 dana	220		45.579	(7.404)
Docnja od 121 do 360 dana	5.059	(4.981)	8.042	(2.842)
Docnja preko 360 dana	-	-	-	-
Ukupno	19.150.774	(4.981)	13.033.747	(13.366)

Sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine, potraživanja od kupaca u iznosu od RSD 19.150.774 hiljada su u potpunosti naplativa, jer ne postoje relevantni dokazi da su kod nekog kupca nastupile finansijske poteškoće.

Sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine, za potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od RSD 1.166.224 hiljada je istekao rok dospeća, ali nisu bila obezvređena. Navedena potraživanja odnose se na potraživanja od jednog broja nezavisnih kupaca, za koje u skorašnjoj prošlosti nisu ustanovljeni propusti u plaćanju.

Potraživanja po osnovu prodaje, čija naplata kasni manje od 180 dana, ne smatraju se obezvređenima ukoliko ne postoje relevantni dokazi da su kod nekog kupca nastupile finansijske poteškoće.

Sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine, na ispravci potraživanja od kupaca je bilo RSD 4.981 hiljada.

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Stanje 1. januara	13.366	304
Nove ispravke vrednosti u toku godine	4.973	13.221
Naplaćena ispravljena potraživanja	(13.137)	(159)
Otpisana ispravljena potraživanja	(221)	-
Stanje 31. decembar	4.981	13.366

Maksimalna izloženost Društva, po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca, po geografskim regionima, data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kupci u zemlji	6.005.026	4.458.681
Kupci u inostranstvu		
- Evro zona	9.659.532	7.572.078
- Ostali	3.481.235	989.622
Ukupno	19.145.793	13.020.381

c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Društvo ima pristup za korišćenja okvirne linije kredita kod Poslovne banke, a takođe može da računa na određene vidove finansijske podrške od strane Osnivača.

U tabeli niže, analizirane su finansijske obaveze Društva koje su grupisane prema datumu dospeća, na osnovu perioda preostalog do ugovornog datuma dospeća, a na datum bilansa stanja. Iznosi prikazani u tabeli, predstavljaju ugovorne nediskontovane novčane tokove. Salda koja dospevaju na naplatu, u roku od 12 meseci, jednaka su njihovim knjigovodstvenim iznosima, budući da efekat diskontovanja nije materijalno značajan.

Sljedeće tabele predstavljaju ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2021. godine:

	Do 3 meseca	3 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5.211.444	-	-	5.211.444
Potraživanja	19.139.215	6.578	-	19.145.793
Aktivna vremenska razgraničenja	293.274	-	-	293.274
Ostala potraživanja	2.184.997	-	-	2.184.997
Ukupno	26.828.930	6.578	-	26.835.508
Obaveze iz poslovanja	40.110.724	4.537.657	-	44.648.381
Ostale obaveze	1.233.082	-	-	1.233.082
Pasivna vremenska razgraničenja	1.908.984	-	-	1.908.984
Ukupno	43.252.790	4.537.657	-	47.790.447
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021.	(16.423.860)	(4.531.079)	-	(20.954.939)

Sljedeće tabele predstavljaju ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2020. godine:

	Do 3 meseca	3 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.666.524	-	-	2.666.524
Potraživanja	12.977.006	43.375	-	13.020.381
Aktivna vremenska razgraničenja	76.710	-	-	76.710
Ostala potraživanja	534.649	-	-	534.649
Ukupno	16.254.889	43.375	-	16.298.264
Kratkoročni kredit od matičnog pravnog lica	-	5.643.850	-	5.643.850
Obaveze iz poslovanja	16.227.401	16.989.026	258.949	33.475.376
Ostale obaveze	1.705.434	-	-	1.705.434
Pasivna vremenska razgraničenja	1.617.429	-	-	1.617.429
Ukupno	19.550.264	22.632.876	258.949	42.442.089
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2020.	(3.295.375)	(22.589.501)	(258.949)	(26.143.825)

Obaveze iz poslovanja se najvećim delom odnose na obaveze prema povezanom pravnom licu HBIS GROUP Hong Kong CO Limited za nabavku strateških sirovina tako da postoji mogućnost dogovora o prolongiranju plaćanja dospelih obaveza u cilju očuvanja likvidnosti i podrške Društvu.

11.2. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu, u predvidljivoj budućnosti, kako bi se Osnivaču obezbedio povraćaj (profit), i izmirile obaveze prema dobavljačima u roku dospeća. Kao odgovor na tekuću tržišnu neizvesnost i nestabilnost, strategija Društva je fokusirana na operativnu fleksibilnost, u cilju osiguranja finansijske likvidnosti, kako bi se održala kontinuirana proizvodnja i obezbedio siguran plasman na sve zahtevnijem tržištu.

11.3. Kolebanja na globalnom finansijskom tržištu

Mudrim poslovnim potezima Društvo je iskoristilo povoljan rast cena na tržištu čelika u prvom kvartalu 2021. godine i uprkos vanrednim okolnostima zbog pandemije COVID 19, ostvarilo stabilnu proizvodnju, dobar plasman i redovnu naplatu od kupaca tokom 2021. godine.

Trenutni sukob u Ukrajini je blokirao svetsku ekonomiju i sve tokove tržišta kako po pitanju inputa, energenata, tako i po pitanju plasmana gotovih proizvoda.

Rukovodstvo preduzima sve neophodne mere kako bi osiguralo kontinuitet proizvodnje iznalazeći nove izvore snabdevanja strateškim sirovinama, a za plasman se prioritarno oslanja na domaće tržište u ovim okolnostima.

Rukovodstvo nije u mogućnosti da pouzdano proceni efekte bilo kog daljeg pogoršanja likvidnosti finansijskih tržišta i povećane nestabilnosti valuta i tržišta kapitala na finansijski položaj Društva.

12. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE

Osnovni podaci o Društvu

HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd (dalje: "Društvo") je osnovao New-Silkroad (Hong Kong) Holding Co. Ltd. Hong Kong, kupovinom određene imovine Železare Smederevo d.o.o.

Društvo je upisano u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre 14. juna 2016. godine pod prvobitnim poslovnim imenom Hestel Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 33072/2017. od 21. aprila 2017. godine izvršena je promena poslovnog imena i upisano je HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd.

Osnivač, New-Silkroad (Hong Kong) Holding Co. Ltd., privredno društvo osnovano u skladu sa zakonima specijalne administrativne regije Narodne Republike Kine Hong Konga je vlasnik 100% udela Društva.

Upravljanje Društvom je organizovano kao jednodomno.

Organi Društva su: Skupština i pet direktora sa pravom zastupanja Društva samostalno bez ograničenja. Funkciju Skupštine Društva vrši Osnivač kao jedini član Društva.

U sastavu Društva pored ogranaka Smederevo gde se odvija proizvodnja čelika na glavnom proizvodnom toku, posluje i ogranak u Šapcu sa linijom za višu fazu prerade hladno valjanog lima.

Organizacionu strukturu Društva čine funkcionalne celine čiji su osnovni organizacioni delovi pogoni i sektori.

U pogone su organizovane celine koje se bave proizvodnjom i podrškom proizvodnji, a u sektore su organizovane celine koje se bave administrativnim poslovima ili imaju specifična zaduženja unutar Društva.

Detalji organizacione strukture i funkcionalnost organizacionih celina su opisani u delu ORGANIZACIONA STRUKTURA DRUŠTVA na strani 1 Godišnjeg izveštaja o poslovanju.

Osnovna delatnost, proizvodni tok i proizvodi

Osnovna aktivnost Društva je proizvodnja gvožđa i čelika.

Projektovani kapacitet primarne proizvodnje ogranaka u Smederevu iznosi 2,2 miliona tona čeličnih slabova pri radu dve visoke peći, tri konvertora i dve kontinualne livne mašine.

Čelični slabovi se dalje obrađuju na linijama Tople valjaonice, postrojenjima Hladne valjaonice-liniji za žarenje i dresiru. Deo hladnovaljanog lima se transportuje u ogranak u Šapcu za proizvodnju belog lima.

Glavni proizvodni tok se oslanja na neophodnu podršku za distribuciju energenata, pogonsko održavanje transportnu logistiku, a Društvo koristi i Luku Smederevo za istovar sirovina dopremljenih Dunavom i utovar barži za rečni prevoz proizvoda ka kupcima.

Društvo plasira širok asortiman proizvoda prepoznatljivog kvaliteta i to najveći deo po porudžbinama poznatih kupaca.

Proizvodni asortiman čine toplovaljani proizvodi, hladnovaljani proizvodi i beli lim.

Vrste toplovaljanih proizvoda su:

- toplovaljane trake u koturovima se proizvode ravne, rebraste, slitovane ili lužene
- toplovaljane table se proizvode ravne, rebraste, lužene

Vrste hladnovaljanih proizvoda su:

- hladnovaljani koturovi
- hladnovaljana žarena široka traka u koturovima
- hladnovaljane table
- crni lim u koturovima za kalaisanje

Beli lim koji se proizvodi u ogranku Šabac ima najraznovrsniju primenu što određuje njegov hemijski sastav, mehaničke osobine i dimenzije. Najširu primenu ima u ambalažnoj industriji za proizvodnju limenki, zatim u prehrambenoj, hemijskoj i farmaceutskoj.

Dugogodišnji opstanak na tržištu čelika zahteva stalni razvoj u skladu sa novim trendovima poslovanja, korišćenje savremene tehnologije, usvajanje novih standarda i brzo prilagođavanje tržišnim izazovima.

Otuda Društvo poseduje i redovno obnavlja niz važnih sertifikata, koji su potvrda kvaliteta i garancija za lidersku poziciju jednog od najvećih izvoznika iz Srbije, čiji se proizvodi plasiraju u velikom broju zemalja Sveta i okruženja.

Strategija i politika kvaliteta

Osnovni strateški ciljevi su:

- modernizacija postrojenja i proizvodne opreme radi očuvanja kontinuiteta proizvodnje i smanjenja zastoja
- energetska efikasnost u cilju smanjenja troškova i supstitucije skupih energenata visokopečnim gasom koji nastaje u procesu rada Visokih peći
- nastaviti sa implementiranjem savremenih tehnologija koje će znatno poboljšati kvalitet životne sredine i bezbednosti i druge uslove rada
- nastaviti sa regrutovanjem i obučavanjem kvalifikovane radne snage, jer je investiranje u razvoj ljudskih resursa jedan od najviših prioriteta
- pratiti nove trendove u plasmanu proizvoda sa fokusom na kvalitet proizvoda celokupnog asortimana

Usvojena Politika Društva je da se ističe kao lider u industriji čelika izgrađujući vrdnosti, ostvarujući svetsku konkurentnost i obezbeđujući prihvatljive kvalitetne proizvode.

Da bi se ovo postiglo neophodno je:

- razmotriti kontekst organizacije utvrđujući interna i eksterna pitanja zainteresovanih strana koja su relevantna za njenu svrhu i strateško usmerenje koja utiču na njenu sposobnost da ostvari planiranje ciljeva
- podizati svest i kompetentnost zaposlenih tako što će im se obezbediti obuka, alati, veštine i motivacija
- unapređivati efektivnost i efikasnost procesa putem planiranih preispitivanja ostvarenja utvrđenih ciljeva kvaliteta i efektivnosti preduzetih mera za smanjenje rizika u sprezi sa pokretačima poslovanja Društva (liderstvo i posvećenost, usredsređenost na korisnika, ostvarenje planiranog kvaliteta, produktivnost i profitabilnost, usaglašenost sa zahtevima zakona i propisa i poštovanje etičkih normi)
- kontinuelno poboljšavati procese i proizvode saglasno Sistemu menadžmenta kvalitetom

Brojni timovi za kontinualno poboljšanje – CI timovi u različitim organizacionim celinama rade na poboljšanjima u oblasti bezbednosti na radu, zaštite životne sredine, kvaliteta proizvoda, ispunjavanje zahteva kupaca, smanjenja troškova proizvodnje i povećanja produktivnosti.

Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima je kontinuirao i sistematično delovanje radi pružanja podrške pri donošenju upravljačkih odluka i ispunjavanju strateških ciljeva Društva u uslovima izloženosti rizicima.

Prilikom planiranja sistema menadžmenta kvalitetom najviše rukovodstvo Društva je prepoznalo značaj upravljanja rizicima i u tu svrhu su doneta interna akta.

Procedura za identifikaciju i vrednovanje rizika ima za cilj identifikovanje i analizu potencijalnih rizika i njihovo vrednovanje u cilju preduzimanja adekvatnih mera da bi se:

- steklo uverenje da sistem menadžmenta kvalitetom može da ostvaruje predviđeni rezultat;
- povećali željeni efekti;
- sprečili ili smanjili neželjeni efekti;
- ostvarila poboljšavanja.

Analiza rizika uključuje razmatranje uzroka i izvora rizika, njihovih pozitivnih i negativnih posledica, kao i verovatnoće da se te posledice pojave. Uzroci koji utiču na posledice i verovatnoću treba da se identifikuju. Rizici mogu imati višestruke posledice i mogu uticati na više ciljeva. Način na koji su iskazane posledice i verovatnoća i način na koji se oni kombinuju da bi se odredio nivo rizika, treba da odražavaju vrstu rizika, dostupne informacije i svrhu za koju izlazni elementi iz ocenjivanja rizika treba da se koristi.

Društvo je formiralo Registar potencijalnih rizika u procesima gde su vlasnici procesa odgovorni za identifikovanje rizika i propisivanje mera kojima se upravlja rizicima.

Pri definisanju mera potrebno je delegirati odgovornosti za sprovođenje mera, definisati rok sprovođenja mera i planirati adekvatne resurse kako bi mere bile efektivne. Plan mera za smanjenje rizika, u kome su definisane odgovornosti, rok i potrebni resursi kao i preduzete aktivnosti dokumentuju se i čuvati u svojoj arhivi što će biti predmet internih i eksternih provera i preispitivanja od strane najvišeg rukovodstva. Vrednovanje rizika i plan mera za smanjenje rizika vlasnik procesa verifikuje svojim potpisom.

Praćenje i preispitivanje rizika i efektivnost sprovedenih mera za smanjenje rizika treba da bude planirani deo procesa upravljanja rizicima i da obuhvata redovnu proveru ili nadzor. Vlasnici procesa su odgovorni za praćenje i preispitivanje rizika i efektivnosti sprovedenih mera. Praćenje i preispitivanje rizika treba da obuhvati sve aspekte procesa upravljanja rizicima zbog:

- obezbeđenja da su upravljanja efektivna i efikasna
- dobijanja dodatnih informacija radi poboljšanja ocenjivanja rizika;
- detekcije promena u eksternom i internom kontekstu, uključujući i promene kriterijuma u vezi sa rizikom i promene samog rizika koje mogu da zahtevaju reviziju postupanja sa rizikom i reviziju prioriteta,
- identifikovanja rizika u nastajanju.

Rezultati praćenja i preispitivanja upravljanja rizicima treba da budu zapisani i se koriste kao ulazni elementi za preispitivanje sistema menadžmenta kvalitetom od strane najvišeg rukovodstva društva

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Objekti proizvodnih procesa Društva na lokaciji Radinac, Smederevo projektovani su tako da u potpunosti omogućavaju obavljanje metalurških postupaka proizvodnje: sintera, belog sirovog gvožđa, tečnog čelika, slabova, toplovaljanih proizvoda i hladno valjanih proizvoda. Pored objekata glavnog tehnološkog toka, na ovoj lokaciji se nalaze infrastrukturni i ostali prateći objekti.

Kako bi se pratio uticaj proizvodnje na životnu sredinu uspostavljen je monitoring ključnih parametara, operacija i aktivnosti koji bi mogli imati uticaj na životnu sredinu.

U skladu sa standardom ISO 14001:2015, i procedurom za praćenje i merenje početkom svake kalendarske godine vrši se revizija Plana praćenja i merenja zbog usklađivanja sa izmenama zakonske regulative, izmenama tehnologije i opreme koja je u funkciji.

Planom praćenja i merenja obuhvaćen je kompletan monitoring svih ključnih parametara kojima se prati uticaj metalurških procesa na životnu sredinu.

VAZDUH

Merenje emisije se vrši kao pojedinačno, kontinualno i garancijsko.

Pojedinačna merenja emisije na svim emiterima obavljaju se dva puta godišnje od strane ovlašćene organizacije, a kontinualna merenja na ukupno 9 emitera (uključujući i Novu Aglomeraciju). Na kontinualnim merenjima mere se praškaste materija, SO₂, NO₂ i CO. Takođe, vrše se i vizuelna osmatranja kako tačkastih emitera, tako i mesta na kojima nastaje difuzna emisija.

Osim pojedinačnih i kontinualnih merenja, vrše se i garancijska merenja emisije, koje se, vrši nakon izgradnje ili rekonstrukcije objekta.

U cilju održavanja emisije zagađujućih materija ispod graničnih vrednosti emisije na emiterima izrađena su radna uputstva za održavanje sistema za prečišćavanje vazduha i to za svaki poseban sistem. Kontrola rada opreme koja je sastavni deo sistema za prečišćavanje vazduha se vrši periodično prema utvrđenoj dinamici. Izveštaji o pregledu sistema, potrebnim intervencijama i izvršenim popravkama se dokumentuju u sistemu SAP.

Za pojedine emitere uspostavljene su ček liste pregleda opreme i uređaja.

Na ovaj način uspostavljena je stroga kontrola rada opreme i uređaja koja je neophodna za pravilan i efikasan rad sistema za otprašivanje u Kompaniji. Rezultat toga je da nije bilo prekoračenja graničnih vrednosti emisije u prethodnoj godini. Ako kontinualni merači povremeno izmere prekoračenje polusatnih vrednosti emisije, preduzimaju se adekvatne mere i emisija svodi u propisane granice.

Izveštaj sa rezultatima izvršenih merenja u predviđenom roku dostavlja se nadležnim organima.

Kvalitet ambijentalnog vazduha meri se na dva merna mesta u okruženju Kompanije.

Praćenje i merenje gasova sa efektom staklene baste će se raditi u skladu sa zakonskom regulativom koja je u Republici Srbiji trenutno u postupku donošenja.

VODE

Metalurška proizvodnja zahteva velike količine zahvaćenih i ispuštenih voda. Voda se zahvata iz Dunava, preko Pumpne stanice Lipe, za tehnološke potrebe, a iz izvorišta Radinac, za pijaću vodu, dok se prečišćena voda ispušta u krajnji recipijent - reku Ralju, preko Kolektora 1 i 2.

Postoje odgovarajuće vodne dozvole za zahvaćenu i ispuštenu vodu koje se u skladu sa izdatim rešenjima obnavljaju u utvrđenom dinamikom.

Na lokaciji Železare se generišu tehnološke, sanitarne, rashladne i atmosferske otpadne vode. Svi proizvodni pogoni su izgrađeni sa pratećim postrojenjima za tretman vode. Sproveden je program praćenja kvaliteta otpadnih voda sa ovih postrojenja uz istovremeno merenje protoka.

Kvalitet otpadnih voda u kolektoru 2 i postrojenjima se ispituje jednom mesečno, a ostala postrojenja kvartalno.

Ispituje se temperatura vode, mutnoća, pH, suspendovane materije, teški metali, HPK i BPK, ulja i masti, sediment, bakteriološka ispravnost i ostali relevantni parametri.

Plan praćenja industrijskih voda donosi se za svaku godinu i odvija se povremenim i stalnim monitoringom, interno, od strane Laboratorije za kontrolu kvaliteta Železare i eksterno, od strane ovlašćenih laboratorija. Monitoring industrijske vode obuhvata:

- Ispitivanje kvaliteta otpadnih voda i vodozahvata – uzorkovanje se vrši na recipijentu otpadnih voda, reci Ralji uzvodno i nizvodno, na Kolektorima 1 i 2 i na vodozahvatu,
- Ispitivanje kvaliteta podzemnih voda na lokaciji – uzorkovanje se vrši iz postavljenih pijezometara,
- Ispitivanje kvaliteta sanitarnih voda pre i posle prečišćavanja - na mernom mestu Postrojenja za prečišćavanje sanitarnih voda,
- Ispitivanja kvaliteta otpadnih voda sa postrojenja za obradu vode,
- Ciljano ispitivanje kvaliteta otpadnih voda na karakterističnim mestima po zahtevu predstavnika rukovodstva za zaštitu životne sredine,
- Ispitivanje kvaliteta otpadnih voda pre i posle sistema za prečišćavanje, pre preliva u kanalizaciju,
- Praćenje kvaliteta voda na karakterističnim tačkama na mernoj mreži.

U protekloj godini je bilo po jedno prekoračenje suspendovanih materija na kolektorima u odnosu na sva izvršena merenja.

ULJA

U Kompaniji je uspostavljena stroga kontrola postupanja sa otpadnim uljima. Na nivou Kompanije u okviru EMS sistema postoje Procedure i RU koje definišu upravljanje otpadnim uljima, njihovo odlaganje i predaju ovlašćenim operaterima. U Kompaniji postoji pogon koji vrši prečišćavanje zaprljanih ulja koje posle tretmana vraća u ponovnu eksploataciju.

U slučaju prolivanja, koristi se apsorber za njihovo upijanje, koji se posle odlaže u namensko postrojenje.

OPASNE MATERIJE

Kompanija prilikom rada koristi opasne materije. U odnosu na količine i vrste opasnih materija koje koristimo svrstani smo u SEVESO postrojenje koje izrađuje Izveštaj o bezbednosti I Plan zaštite od udesa. U odnosu na količine I negativne efekte koje može da izazove najznačajniji je amonijak.

Na pomenuti Izveštaj o bezbednosti I Plan zaštite od udesa dobijena je saglasnost nadležnog Ministarstva Republike Srbije.

OTPAD

Monitoring industrijskog i komunalnog otpada se vrši tokom celog ciklusa kretanja otpada, od momenta nastanka, razvrstavanja, reciklaže, skladištenja ili odlaganja. Dokumentacija kroz faze kretanja vodi se elektronskim putem, što na kraju omogućava elektronsku izradu svih izveštaja koje zakonodavac i uprava fabrike zahteva.

Planom praćenja otpada predviđeno je praćenje i izveštavanje o količini nastalog, tretiranog i odloženog otpada, količini otpada koji je predat ovlašćenim organizacijama na dalji tretman i otpada koji je uvezen, količini ambalažnog otpada, količini posebnih tokova otpada, količini opasnog otpada i to u svim pogonima i sektorima. Praćenje otpada u okviru kompleksa vrši se interno, vođenjem propisane evidencije o kretanju otpada.

Takođe se rade ispitivanja radi utvrđivanja karaktera otpada. Ispitivanje karaktera otpada vrši ovlašćena organizacija. Dokument o karakterizaciji otpada mora se čuvati najmanje 5 godina, uz ponovno ispitivanje I karakterizaciju u slučaju izmene tehnologije i porekla sirovina.

U okviru Kompanije postoji Postrojenje za upravljanje otpadom za odlaganje neopasnog I opasnog otpada. Uticaj ovog postrojenja na životnu sredinu se prati preko kvaliteta otpadnih voda i analiza procedura vode iz tela deponije koja se sakuplja u odgovarajućim bazenima.

BUKA

Postrojenja, oprema i uređaji koji se koriste u metalurškoj proizvodnji su izvori buke. U okviru EMS postoje RU kojima se definišu mere za zaštitu od buke i kontrola propisanih mera. Merenje buke se vrši na tri merna mesta u okruženju Kompanije od strane ovlašćene organizacije. Merenje buke će se ubuduće vršiti jednom godišnje.

U Kompaniji nisu evidentirani izvori vibracija.

SOCIJALNA I KADROVSKA POLITIKA

Strategija zapošljavanja se ogleda u sledećim aktivnostima:

- Primarni cilj: zapošljavanje kadra sa visokim obrazovanjem iz oblasti tehnološko-metalurškog inženjerstva, mašinskog inženjerstva i elektrotehničkog inženjerstva, kao i kadra sa završenim srednjim obrazovanjem iz istih oblasti. Tokom 2021. godine smo se suočili sa epidemijom virusa COVID-19 što nam je otežalo organizaciju intervjua za posao, kao i testiranja za određena radna mesta zbog ograničenog broja ljudi u zatvorenom prostoru.
- Ukupan broj zaposlenih tokom 2021. godine: 228.
- Saradnja sa Nacionalnom službom za zapošljavanje (Filijala Smederevo i Filijala Šabac) i učešće u programima: „Moja prva plata“ i „Obuka na zahtev poslodavca“. Većina učesnika oba programa su nakon završene obuke primljeni u radni odnos.
- Učešće na Virtuelnom sajmu zapošljavanja u organizaciji Nacionalne službe za zapošljavanje.
- Saradnja sa Univerzitetom u Beogradu i Tehničkim fakultetom u Boru (organizovani obilasci za profesore i studente, stručna praksa).
- Saradnja sa Tehničkom školom u Smederevu, koja obrazuje kadar ključan za naše proizvodne pogone (zanimanja iz oblasti metalurgije, mašinstva, elektrotehnike i rukovaoce sredstvima unutrašnjeg transporta).
- Implementacija informacionog sistema za regrutaciju SAP SuccessFactors modul za selekciju kandidata. Ovaj softver omogućuje efikasniji i efektivniji način rada i doprinosi boljoj komunikaciji sa kandidatima.
- Izvršenje radnih zadataka u skladu sa:
 - Procedurom za regrutaciju
 - Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova
 - Zakonom o radu
 - Kolektivnim ugovorom
 - Kodeksom etičkog ponašanja

Razvoj talenata unutar raspoloživih kadrova Društva se sprovodi preduzimanjem sledećih aktivnosti:

- Ocenjivanje zaposlenih na određeno vreme.
- Obuke zaposlenih u organizaciji Službe za obuke.
- Formiranje posebne službe za Karijerno vođenje u okviru Sektora za Ljudske resurse – prva polovina 2022. godine. Ciljevi formiranja službe su: kreiranje sistema za vrednovanje performansi zaposlenih, praćenje rezultata radnog učinka zaposlenih, praćenje ključnih indikatora performansi.

Razvoj ljudskih potencijala, organizovanje obuka i treninga

Proces obuka je jasno definisan u procedurama i radnim upustvima Društva, tako da započinje od prijema novozaposlenih preko naknadnih profesionalnih usavršavanja, redovnih periodičnih provera i reobuka kao i neophodnih sertifikacija kadrova.

Prijemna obuka za novozaposlene (on-board training) koju prolaze svi novozaposleni, osim obaveznih obuka bezbednosti na radu, po planu i programu pokriva osnovno poznavanje prava i dužnosti zaposlenih.

Obuka za radna mesta je tzv. inkluzivna obuka koju relizuje kolega sa iskustvom i potrebnim znanjem (najkompetentnije lice) u ulozi mentora po planu i programu koji sam definiše.

Obuke za poslove, kao na primer obuke za specijalne postupke zavarivanja i sve ostalo što zahteva specifičnost nekog konkretnog radnog mesta se takođe organizuju uz učešće internih trenera.

Seminari i kursevi su obuke (najčešće eksterne) za zapošlene u procesima u kojima je prepoznata potreba za usavršavanjem i usvajanjem novih tehnologija.

Takođe se organizuje i sertifikacija, za one zaposlene kojima radno mesto zahteva posedovanje licence ili sertifikata za konkretnu oblast rada.

Godišnje reobuke zaposlenih za BNR, ŽŽS, ZOP, QMS i CI - su obavezne i sprovode se po detaljno utvrđenom planu i programu u zavisnosti od procene rizika.

Stipendiranje studenata i organizovanje studentske i državne prakse

Društvo kao odgovoran član društvene zajednice u okviru koje obavlja delatnost želi da obezbedi poseban doprinos u delu pomoći mladima u sticanju praktičnih znanja i veština, odnosno njihovom stručnom usavršavanju i sticanju sposobnosti za rad u struci, kao i da obezbedi potencijalne kadrove neophodne za proizvodni proces.

Ovaj proces je bio obustavljen tokom 2020. zbog pandemije Covid 19, ali je već u 2021. godini obnovljen i stipendije je dobilo 10 studenata sa tehničkih fakulteta iz Bora i Beograda i rudarsko-geološkog fakulteta iz Beograda.

Očekivanja su da se ova dobra praksa nastavi i u budućnosti, a da će se mladi i stručni kadrovi potom zapošljavati u proizvodnim pogonima Društva, gde su potrebe sve veće zbog velike fluktuacije radnika i prirodnog odliva što je takođe objašnjeno i u delu KADROVSKA POLITIKA na strani 9.

Briga o zaposlenima i socijalni dijalog

Društvo svojim zaposlenim obezbeđuje visok stepen socijalne zaštite što se reguliše posebnim internim aktima.

U važećem Kolektivnom ugovoru su propisani vidovi solidarne pomoći i brige za zdravlje zaposlenih kao što je organizovanje redovnih sistematskih zdravstvenih pregleda, pomoć zaposlenima za nabavku lekova i plaćanje troškova lečenja, zatim refundacija troškova za sahrane, pomoć u slučaju štete i nezgode usled vanrednih događaja, zatim davanja stipendija za školovanje dece radnika, davanje školskog pribora, novogodišnjih i bebi paketića i druge vrste pomoći i brige o zaposlenim i njihovim porodicama.

Tokom pandemije COVID-19, Kompanija je u cilju sprečavanja ulaska virusa u fabriku i sprečavanja opasnosti od prekida proizvodnje, usled velikog broja obolelih zaposlenih, formirala Krizni štab, koji je najvećim delom od marta 2020 do maja 2022. godine zasedao i donosio odluke na dnevnom nivou.

Shodno donetim propisima uvedena je obaveza nošenja zaštitnih maski za sve zaposlene, institucija karantina za rizične kontakte, mogućnost dobrovoljnog vakcinisanja protiv COVID-a, dostupnost korišćenja zaštitnih sredstava nabavljenih od strane kompanije (maske, alkohol, rukavice, ostala sredstva za dezinfekciju), a vršena je na dnevnom nivou dezinfekcija svih puteva, trasa, upravnih zgrada i pogona.

Takođe povećan je broj autobusa koji su prevozili zaposlene na posao i s posla, kako bi se održavala razumna distanca.

Širenje virusa nije moglo da se izbegne u dovoljnoj meri, pa je više od 2.000 zaposlenih obolelo, ali zahvaljujući dobroj organizaciji i međusobnom razumevanju zaposlenih i rukovodstva, proizvodnja nije bila prekinuta niti jedan dan.

Kategorija socijalnog dijaloga ima dugogodišnju praksu u Društvu i reflektuje se na stvaranje uspešnog i produktivnog radnog okruženja. Aktivna su tri sindikata koji na dnevnom nivou delegiraju otvorena pitanja i zahteve zaposlenih prema rukovodstvu i nastoje da u konstruktivnom dijalogu sa poslodavcem obezbede što bolje uslove rada i benefite za zaposlene. Ova vrsta dijaloga je posebno značajna u pregovorima oko obnavljanja Kolektivnog ugovora gde interese radnika zastupaju predstavnici dva reprezentativna sindikata. Ovakva vrsta pregovora će započeti u septembru 2022. godine o obnavljanju Kolektivnog ugovora koji je bio na snazi u prethodne tri godine, sa ciljem da se u novi ugovor implementira što više pogodnosti za radnike, ali na obostranu korist.

Bezbednost na radu i industrijska higijena

Društvo kao lider u proizvodnji i isporuci visokokvalitetnih čeličnih proizvoda, izrađujući vrednosti i ostvarujući svetsku konkurentnost kroz razmatranje konteksta organizacije, zahteva i očekivanja zainteresovanih strana posebnu pažnju posvećuje zaštiti zdravlja i bezbednosti na radu.

Zbog toga je ustanovljen, primenjuje se, održava i stalno poboljšava sistem menadžmenta bezbednošću i zdravljem na radu u skladu sa zahtevima standarda ISO 45001:2018.

Menadžment Društva je posebno posvećen pružanju bezbednih i zdravih uslova rada, sprečavanja povreda i narušavanja zdravlja u vezi sa radom, ispunjavanja zakonskih i drugih zahteva iz oblasti bezbednosti i zaštite zdravlja, kao i prevenciji povreda na radu i eliminisanju opasnosti i smanivanju rizika.

Nepekidno se insistira na sprovođenju principa bezbednosti, poštovanje procedura i pravila bezbednosti jer je to obaveza svih zaposlenih, a za sprovođenje je odgovorno rukovodstvo.

Ciljne OH&S performanse su:

- Nulti nivo povreda
- Nulti nivo izgubljenog radnog vremena zbog povreda na radu.

Zaposleni u Sektoru za bezbednost na radu i industrijsku higijenu su edukovani za procenu rizika u vidu opasnosti i štetnosti na svakom radnom mestu i zaduženi su za kreiranje instrukcija za bezbedno obavljanje poslova, kontrolu za bezbedan i zdrav rad, pripremu programa za bezbedan rad, selektiranje zaštitne opreme i obradu informacija u vezi sa bezbednošću na radu i informisanje na dnevnom nivou o eventualnim povredama na radu i incidentima sa opasnim potencijalom.

Kontinuirane obuke iz delokruga bezbednosti i zaštite na radu su obavezne za sve zaposlene, ali i za izvođače i posetiocce koji ulaze u fabrički krug.

Obuke su koncipirane prema zahtevima i rizicima svakog radnog mesta i sprovode se po detaljnom planu posebno za zaposlene u proizvodnim pogonima gde su obuke obimnije jer sadrže više rizičnih polja, a posebno za zaposlene u administraciji.

Takođe, posebna pravila postoje i obavezna su za korišćenje zaštitne opreme u skladu sa zahtevima svakog radnog mesta, ali radnog okruženja.

MERE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE I SPREČAVANJE SUKOBA INTERESA

HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Društvo) ima internu regulativu, kao što su pravilnici, procedure, radna uputstva itd., koja je doneta sa ciljem, pre svega preventivnog delovanja, ali i sprovođenja mehanizama zaštite.

Etičko i zakonito poslovanje i ponašanje se očekuje od svih zaposlenih i na svim nivoima Društva.

Kodeks etičkog poslovnog ponašanja, objedinjuje osnovne vrednosti i pravila poslovne etike i važi za sve zaposlene i za sva druga lica koja se angažuju u Društvu. Njime su pored ostalih ustanovljenih normi etičkog poslovnog ponašanja, ustanovljene norme zakonitog i profesionalnog obavljanja poslovne delatnosti, izbegavanje sukoba ličnih interesa i interesa Društva, pravila koja se odnose na poklone i reprezentaciju, zabrana podmićivanja i korupcije.

Navedene norme su ustanovljene uz odgovarajuće mehanizme kontrole i zaštite. Ovi mehanizmi su i posebno definisani određenim pravilnicima, procedurama i radnim uputstvima Društva, a odnose se na preduzimanje odgovarajućih mera u cilju sprečavanja i otkrivanja navedenog neetičkog i nezakonitog poslovnog ponašanja. To podrazumeva obavezu prijavljivanja nezakonitog i neetičkog ponašanja, mehanizme odobravanja određenih poslova, postupanje u skladu sa brojnim procedurama iz raznih oblasti, kao što su na primer: procedure nabavke, procedure prodaje, procedure za proveru AUDIT i drugih oblasti poslovanja. Takođe, postoji više radnih uputstava Društva, kao što su uputstva iz oblasti operativne kontrole, finansijskih usluga, nabavke.

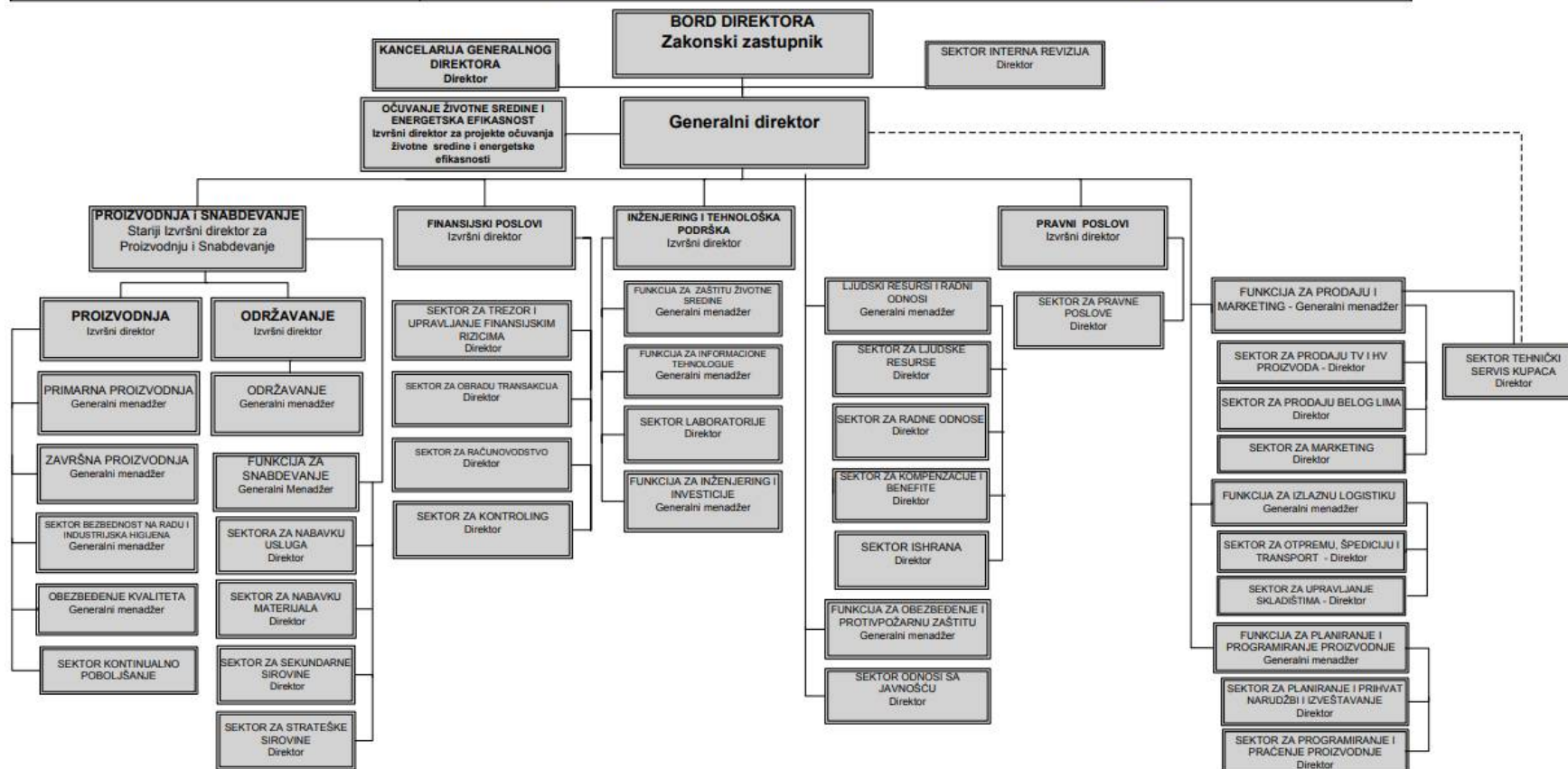
U tom smislu, može se zaključiti da je Društvo uspostavilo odgovarajuće osnove u cilju sprečavanja nastanka bilo kakvog koruptivnog ponašanja.

Beograd, jun 2022. godine

Zakonski zastupnik
HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd

.....

HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd	Naziv dokumenta: Šema makro organizacije i menadžmenta HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd
--	---

XL	03.11.21.	sve			
XXXIX	17.09.21.	sve	Menadžer za organizaciju	Generalni menadžer za ljudske resurse i radne odnose	Generalni menadžer za ljudske resurse i radne odnose
Broj izdanja:	Datum primene:	Vrsta izmene:	Autor:	Preispitao:	Odobrio:
Izdaje: Ljudski resursi i radni odnosi					Strana: 1 od 1
IZDANJA PRE 03.11.2021. SU NEVAŽEĆA					